

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

IX. évfolyam 9. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat * **2002. szeptember**

Itt az idő, válasszatok...

Hazánk felnőtt lakossága a rendszer-változás óta immár negyedszer járul október hónapban az urnák elé, hogy megválassza önkormányzati képviselőit, polgármestereit. Lapzártakor még teljes bizonyossággal nem tudjuk, kik fognak városunkban „ringbe” szállni. Egy azonban bizonyos, hogy aki népképviselőti, így tehát önkormányzati feladatra vállalkozik annak számot kell vetni arról, hogy személyét minden körülmények között alá kell rendelnie a közösség igényének. Ide idézem Hamvas Béla szavait: „A közösség kezdete, mikor az emberben felébred a tudat: nem vagyok egyedül, és minden ember sorsával elszámolni tartozom”. Igen ezt kell, hogy érezze minden polgár városunkban, hogy nincs egyedül, s minden önkormányzati képviselőnek legyen jelmondata: „minden ember sorsával elszámolni tartozom.”

Az elmúlt három választási ciklus azt bizonyította, hogy városunk fejlődött, gazdagodott, szépült. Igaz mindehhez hozzásegítettek bennünket a Kormány, a Megye vezetői. Az elmúlt ciklusban az endrődi származású országgyűlési képviselő; Latorcai János, Türi Kovács Béla eredményesen lobbiztak városunk érdekében Domokos Lászlóval, a megyei önkormányzat elnökével egyetemben. Köszönhetjük nekik csatornahálózatunk építését, bővítését, útjaink, és kerékpárutak építését, az ipari parkunkhoz való pénzügyi segítséget, a gyomai fürdő rekonstrukcióját, bővítését. Nem feledkezhetünk meg arról sem, amikor fejlesztéseinkről szólunk, hogy az elmúlt ciklusban fejeződött be a jó, egészséges ivóvíz bevezetése. Rövidesen megépülnek: a 16 férőhelyes szociális bérlakások, a fiatalok részére a jövő kezdését elősegítő 8 lakásos fecskéházak és a Rózsa presszó helyén a fogyatékosokat ellátó nappali intézmény. Mindezek csak az

önkormányzat önjerejéből nem valósulhattak volna meg, és ne feledjük, kellettek hozzá a Széchenyi Terv sikeres pályázatai is!

Tennivaló volt, s lesz is bőven, de ha bölcs előrelátással s kellő takarékosággal vezetik városunkat a megválasztottak, akkor bizonyosak lehetünk arról, hogy ez a fejlődés nem fog megállni, sőt, gyors ütemben indul a még gyorsabb fejlődés felé. Így a regionális gondokat megoldó, több település összefogásával magvalósuló hulladékártól építésnek szerződésekkal biztosított feltételei már készen állnak a munkák megkezdésére Visszatulok Hamvas Béla író szavaira: „... és minden ember sorsával elszámolni tartozom”. Mert a város fejlesztése mellett az önkormányzatnak gondoskodnia kell a szociális törvényben meghatározott feladatokról, ellátási formákról is. A mai magyar társadalomban jelentős réteget

érintenek ezek az ellátási formák, amelyeket a rászoruló állampolgárok a helyi önkormányzatoktól vehetnek igénybe. Pénzbeli és természetbeni a személyes gondoskodást nyújtó támogatási rendszer. A szociális rászorultság és a fizetés feltételeit a magasabb jogszabályok figyelembe vételével a helyi önkormányzatok képviselő testülete helyi rendeletben szabályozza, vagyis hogy ki mire jogosult, mit kell tenni az igényléskor, az esetleges jogorvoslat rendje. Az önkormányzat által nyújtott szociális ellátások a teljesség igénye nélkül: rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás, ápolási díj, időskorúak járadéka, átmeneti és temetési segély, köztemetés, közgyógyellátás, stb.

Ismét idéznem kell valakit: országunk első emberét, Mádl Ferenc köztársasági elnökünket, aki az elmúlt év nyarán az ópusztaszeri szoboravatáson mondotta: „A mai ünneppel bebizonyosodott, hogy: értjük és tudjuk, hogy csak közös erővel, s a mégoly élesnek tetsző viták során is közös jövőnk szem előtt tartva juthat magasabbra anyagi és erkölcsi szintre ez a nemzet. Ezer éviünk bizonyosság erre, s a lassan valósággá szelődülő álmaink napról napra erősítik ebbéli hitünket. (...) Csak úgy tervezhetjük meg jövőnkét, ha felmérjük az elvégzett munkát: megvizsgáljuk, mit tettünk helyesen, és okulunk a hibáinkból is. (...) És ha elég bölcssek vagyunk, ha megvan bennünk a határozottság és eltökéltség, és ha a jó Isten is megajándékoz minket a lehetőséggel, hogy magunk alakíthassuk a sorsunkat, akkor bizony erről a magaslatról kirajzolódik jövőnk is.” Erre a kibontakozó jövőre szavazzunk, mikor megválasztjuk a következő négy évre a város képviselőit és a polgármesterét.

Császár Ferenc

Önnnek joga van tudni...

hogy miről döntött Gyomaendrőd Város Képviselőtestülete
2002. július 25-i ülésén

A város településszerkezeti szabályozási tervét, és a helyi építési szabályzatot az illetékes szervekkel történő véleményeztetésre alkalmasnak, valamint a közmeghallgatáson elhangzottakra figyelemmel elfogadásra javasolja a következő testületi ülésre.

Elfogadásra került a Polgármesteri Hivatal munkarendje: Hétfő, kedd, szerda csütörtök: 8-16.30 óráig, péntek: 8-14 óráig.

A helyi menetrendszerinti közlekedésben érvényes kedvezményes bérletjegyet az a nyugdíjas kérheti, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének ötszörösét.

Közzoktatási intézmények rendes évi beszámolóit elfogadta a testület. A beszámolók öszintén feltárták az iskolákban, óvodákban folyó munkák nehézségeit, és eredményeit. Feltétlenül említést érdemel iskoláink tanulóinak a különféle versenyeken elért eredményei, valamint a Kner Imre Gimnáziumban az érettségik szép eredményei, amit reményeink szerint a felvételik eredményessége is igazolni fog. Megnyugtató, hogy hagyományainkhoz hiven - az általános és középiskolánkban folyó oktatás színvonalra országosan is megállja a helyét. Köszönet illeti a pedagógusokat, a szülőket és nem utolsósorban a tanuló ifjúságot, összességében szép eredménnyel zárták az elmúlt tanévet is.

Felsőoktatásban tanulók ösztöndíj-támogatásáról is döntött a testület. Az érintettek figyeljék a pályázati kiírást, amely minden év augusztus hónapban a „Híradó” újságban jelenik meg, elbírálása pedig minden év nov. 30.-ig lesz.

Pályázik a város, a tartós munkanélküliek foglalkoztatási, társadalmi helyzetének javítására. Három szomszédos településsel, - Kardos, Kondoros és Kétsoprony - együtt készül ez a pályázati munka, összesen 100 főt érint, városunk 57 fővel érdekelt.

Császárné Gyuricza Éva
képviselő

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS VÁROSUNK NAGYJAIÉRT KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY 2000-2001 évre vonatkozóan

	2000 év	2001 év
I. SZÁMVITELI BESZÁMOLÓ (adatok ft-ban)		
NYITÓ PÉNZKÉSZLET		
Bevételek:		
1. Önkormányzati támogatás		300.000
2. Pályázat útján nyert pénz összeg	280.000	500.000
3. Adományok, szponzori támogatás	128.000	138.000
4. Más alapítványi támogatás	50.000	
5. APEH 1%		
6. Kamat bevétel	21.792	20.105
7. Egyéb bevétel		
BEVÉTELEK ÖSSZESEN:	479.792	958.105
Kiadások:		
1. Személyi jellegű		
2. Anyag jellegű	225.000	659.800
3. Szolgáltatás	47.502	53.250
3. Egyéb kiadás, ráfordítás		940
KIADÁSOK ÖSSZESEN:	272.502	713.990
ZÁRÓ PÉNZKÉSZLET:	232.290	476.405

2000 évben: 280.000.-Ft
2001 évben: 500.000.-Ft

III. VAGYON FELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS SZÁMADÁS:

Az Alapítvány vagyona PÉNZ formában testesül meg. Az alapítói vagyon 25.000 Ft, amit 1999-ben 5 termézetes személy adományozott.

A 2 éves pénzügyi beszámoló jól láttatja, hogy az Alapítvány a célkitűzésének az alapítói akaratnak megfelelően a pénzügyi vagyonát mind két évben a városban felállítandó szoborra, illetve már meglévő szobor felújítására használta. Az Alapítvány által létre hozott új szobor Timár Máté bronzszobrára az Endrődiek Baráti Köre Egyesülettel közös finanszírozásban valósult meg. A bronzszobor összesen 750 ezer forintba, a posztamens 300 ezer forintba került, elkészült még Csernus Mihály apátplébános emléktáblája is, amelynek kivitelezési ára 33.860 Ft volt.

IV. CÉLSZERINTI JUTTATÁSOK:

A pályázati pénzek a megjelölt célokra kerültek felhasználásra. Nemzeti és Kulturális Örökség Minisztériuma pályázati összeg: 500 ezer forint volt.

V. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVETŐL, ÁLLAMI PÉNZALALPÓL HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL KAPOTT TÁMOGATÁS:

	2000. évben	2001. évben	Összesen
Helyi önkormányzat		300.000	300.000
Központi Költségvetés	280.000	500.000	780.000 Ft
ÖSSZESEN:	280.000	800.000	1.080.000 Ft

VI. AZ ALAPÍTVÁNY VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTEKE, ILLETVE ÖSSZEGE:

Az Alapítvány kurátorai önkéntesen vállalták a feladatot, és munkájukért sem természetben, sem pénzbeni juttatásban nem részesülnek.

VII. KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGRŐL RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ:

Az Alapítvány kurátorai az alapítók által megfogalmazott célok érdekében teszik dolgukat, amely ekképpen került megfogalmazásra:

„Gyomaendrőd szülőiteinek: a társadalom, a kultúra, a tudomány kimagasló egyéniségeinek megőrzése, szellemiségük ápolása, példamutató emlékek megőrzése az utókor számára.”

Az Alapítvány nyitott, amelyhez csatlakozhat belföldi és külföldi, magán és jogi személy, ha az Alapítvány céljával egyetért, és azt kész támogatni.

Az Alapítvány kész együttműködni céljai érdekében minden társadalmi szervevel és az Önkormányzattal.

Gyomaendrőd, 2002. június 5.

Császárné Gyuricza Éva
Kuratórium elnöke

Fenti beszámolót jóváhagyta: 2002. június 25-i kuratóriumi ülés

Gyomaendrődön az Ifjúsági Lakótelepen 3/4 Sz. házban 3 szobás lakás eladó.
Érdeklődni lehet telefonon: 66-284-155 vagy 06-30-294-0650 számokon.

A Városi Zene- és Művészeti Iskola hírei

szeptember 3-án és 4-én
16-tól 18 óráig
pótbéíratás lesz
a zeneiskola

Kisréti út 27. sz. alatti épületében.

5-én tanévnyitó ünnepély.

Helye:
Katona József Művelődési Központ.

A Gyomaendrődi Polgári Összefogás

(FIDESZ-Kereszténydemokrata Szövetség -MKDSZ)

önkormányzati képviselő jelöltjei:

1. sz. választókerület:	KOVÁCS Attila	Hősök útja 12/1. sz.
2. sz. választókerület:	Dr. KULCSÁR László	Fő u. 187. sz.
3. sz. választókerület:	VASZKÓ Sándorné	Zrínyi Miklós u. 33/1.sz.
4. sz. választókerület:	DEZSŐ Zoltán	Kisréti u. 34/2. sz.
5. sz. választókerület:	R. NAGY Tibor	Kis Bálint u. 3. sz.
6. sz. választókerület:	KERESZTES Csaba	Október 6. ltp. E/2.
7. sz. választókerület:	VÉHÁNÉ SZEDLÁK Ildikó	Sugár u. 105. sz.
8. sz. választókerület:	NEUBORT László	Fő u. 52. sz.
9. sz. választókerület:	CSÁSZÁRNÉ GYURICZA Éva	Damjanich u.15.sz.
10.sz. választókerület:	UNGVÖLGYI János	Martos Flóra u. 5. sz.

Kérjük a Tisztelt Választó Polgárokat,

hogy

támogassák

a Polgári Összefogás jelöltjeit !

Megyei hírek

Tovább épülnek a megyében a polgári körök! Legújabbban Magyarbánhegyesen, Hunyán, Gyomaendrődön azzal a céllal, hogy a polgári körök a részdemokrácia alapelvei, a köz iránt érdeklődő és abban részt vállaló polgárok közösségei legyenek. A most megalakult körök helyi vezetői: Magyarbánhegyesen, Tamás József, Hunyán, Szabó Sándor, Gyomaendrődön Császárné Gyuricza Éva, akik várják mindazon polgárokat, akik a helyi közösségért tenni akarnak, nemcsak a választás előtt, hanem a mindennapokban is részt akarnak vállalni saját sorsuk alakításában.

Augusztus 20-án Magyarbánhegyesen a Pro Pátria Polgári Kör zászlót bontott. Ökumenikus istentiszteleten áldották meg 3 vallás képviselői a zászlót, a falu millenniumi emléktáblája előtt Dr. Szemkeő Judit volt államtitkárszónny mondott ünnepi beszédet. A Polgári Kör a helyi MKDSZ-szel együtt szervezte meg első ünnepét, ahol a magyarruhás gyermekek szép verseket mondtak, a plébános úr az ünnepségen kenyeret szentelt, és imádkozott azokért, akik a búzát termelik, aratják, és végül kenyérré sütik.

Lapzárta után érkezett a hír, hogy július utolsó napjaiban püspöki látogatással és búcsúval ünnepelték meg a **Füzesgyarmati Unitárius Egyház száz éves évfordulóját**. Két emléktábla avatására is sor került: egyik az évforduló tiszteletére, a másik az első unitáriusnak született hívó emlékére. Elhelyezték annak a lelkesítő lakásnak alapköveit, mely a 150 éves, lebontott paplak helyén fog felépülni. E hírhez tartozik még, hogy a füzesgyarmati lelkesítő, Balácsi Lászlót, ki Székelyföldön született 1951-ben (Lökodon) nemrég egyházi főjegyzővé választották, ami püspökhelyettesi rangnak felel meg.

A gyulai határátkelőhelyen elkészült az új személyforgalmi terminál. Így felgyorsulhat a magyar-román forgalom, bár a román határőrizeti szervek még nem rendelkeznek ilyen korszerű, számítógép vezérelte ellenőrzési rendszerrel. A határátkelőhely az új személyforgalmi terminál adta infrastrukturális lehetőségeinek kihasználásával naponta 4-5 ezer személyt, és 2000 személyszállító gépjármű várakozás nélküli, kulturált átlépését teszi lehetővé.

Augusztus 2-án **Zsadányba érkezett Habsburg György rendkívüli és meghatalmazott nagykövet**, hogy mint a falunap díszvendége részt vegyen az ünnepségen. A település határában ideiglenesen kialakított kis repülőtéren szállt le az utolsó magyar királyi család tagja.

Július 29-től augusztus 12-ig volt nyitva a **X. Nemzetközi Művésztelep** a Csuta Galéria és Alkotóház kertjében, ahová 10 nemzet művészei jöttek el. A megnyitón Csuta György festőművész az alkotóház tulajdonosa szívvelyesen üdvözölte a megjelenteket. Dr. Bereczky Loránd a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója méltatta az alkotóház 10 éves fennállását.

Az iskolaévad megnyitására **új iskola várja a nagybánhegyesi diákokat.** A Békés-Megyei Területfejlesztési Tanács, az Országos Szlovák Kisebbségi Onkormányzat, az Igazságügyi Minisztérium intervenció alapja hozzásegítette Jancsó Ottó Nagybanhegyes polgármesterét, hogy a régi iskola felújításával és új emelet felhúzásával korszerű több tantermes iskolát adhasson át a tanulni vágyó ifjúságnak.

Köszöntjük a Szent Adalbert-érem arany fokozatának kitüntetettjeit.

Latorcai János, Harrach Péter, Semjén Zsolt országgyűlési képviselők, és Hubert Buchinger a passauai egyetem professzora kapták meg az Esztergom-budapesti Főegyházmegye által alapított új kitüntetést. A három magyar közéleti személyiség az elmúlt kormányzati ciklusban és korábbi életpályájuk során sokat tettek az egyházmegegyezésért.

Latorcai János, a primási székvárosért végzett kimagasló tevékenységéért, Harrach Péter a hátrányos helyzetű családokért végzett munkájáért, Semjén Zsolt az egyház és társadalom kapcsolatának javára végzett államtitkári tevékenységéért kapták meg e magas egyházi kitüntetést, melyet Paskai János bíboros augusztus 15-én az Esztergomi Bazilikában adott át.

Hubert Buchinger professzor, az esztergomi Vitéz János Katolikus Tanítóképző Főiskola támogatásában szerzett érdemeiért, és azért mert a passauai egyetem keretében működő testvérintézményben egyre több magyar diák vehet részt a képzésben, kaphatta meg e magas kitüntetést.

Hírek házunk tájáról

KÖZÖSSÉGI HÁZ szeptemberi programja

2-án 8-11 óráig **véradás**

2-án 18 órától **MKDSZ gyűlés**

11-én 15 órától **Cukorbeteg Klubja**

20-tól 29-ig **Székely Mihály Modellező Klub kiállítása az emeleti teremben**

Októberi előzetes:

5-én 18 órától **Szüreti-bál az Endrődi Gazdakör és Közösségi Ház szervezésében**

Katona József Művelődési Ház hírei

4-én 17 órától lesz beiratkozás a Gyomaendrődi **RUMBA** Táncscsoport Egyesület kezdő tánctanfolyamaira. Várják 7 éves kortól a gyermek- és ifjúsági korú leányokat és fiukat. Beiratkozás a Katona József Művelődési Központban. Tandíj. 1000.-Ft./hó. Táncpedagógus: Megyeri László.

A tanfolyamok programjában mindenki megtalálhatja a kedvére való, klasszikustól a modern táncokig át a legújabb divattáncokig.

27-től 28-ig, 8-18 óráig **kiállítás a Gyomai Kertbarát kör terméseiből és a helyi óvodák, iskolák közös termésbáb munkáiból.**

28-án 13.30 órától a helyi Kertbarát Kör és a Katona József Művelődési Központ közös rendezésében **szüreti felvonulás** lesz. Útvonal: Szabadság tér - Kossuth tér - Gyógyszertár Endrőd - Október 6. Ltp. - Vásártéri Ltp.

Felvonulnak: Háttas lovak, hintók szekerek, Közreműködnek: Körösmenti Táncegyüttes, Városi Zene és Művészeti Iskola fúvós zenekara

17 órától a szőlőfeldolgozás bemutatása,

19 órától zártkörű szüreti bál. Vendég: Szarvas és Kondoros Kertbarát Körei.

Októberi előzetes

1-én és 7-én **véradás** a Művelődési Központban

15-én 16-órakor a zsűri által válogatott munkákból **Gyomaendrődi Őszi Tárlat** nyílik immár ötödik alkalommal.

14-ig várják a tárlatra bemutatásra kész képzőművészeti (kép, szobor) alkotásokat. Bővebb felvilágosítás a Művelődési Központban kapható.

15-20-ig 9-18 óráig a Kecskeméti Akvárium és Terrárium természetű bemutatója lesz **Hüllő Show**, melyben krokodilok, siklók, gekkók, leguánok, szárazföldi és vízi teknősök, madárpókok, skorpiók, és rácgcsalók láthatók.

Halászlati és történelmi emlékpark nyílt Pájer Camping előtti partszakaszon. A park bemutatja településünk történetét a kezdetektől napjainkig, haltartó bárka jeleníti meg a régi Körös halászlát. A halászlati tanösvény tablói pedig megismertetik az érdeklődőkkel a hagyományos halászszerszámokat és használatukat. A park végében étkezési kultúránk alakulását tanulmányozhatják az őskortól napjainkig a kiállított eszközök és tablók segítségével. A park megálmodója Pájer Sándor, aki önréből hozta létre ezt a szép és hasznos kultúrparkot.

Kedves levelet kaptam Varga László endrődi lakostól, melyben azt írja, hogy **Dömsödön a Kis-Duna bal oldalán (Ráckevektől délre) van két tölgyfa, melynek életkora kb. 200 év.** A legenda szerint Petőfi Sándor az egyik fa tövében írta „Pirorslik már a fákon a levél...” c. verset 1845. szeptemberében. (E vers első szakaszát 2001. évi októberi számunkban már közöltük.)

Köszönjük a tájékoztatást. Kérjük olvasóinkat, aki teheti, vagy éppen arra jár, keresse fel e két öreg tölgyet.

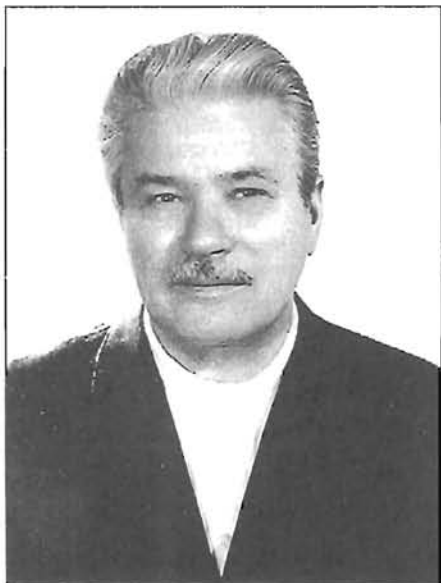
Hunya Alajos

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó! új kenyér íze, lepergő könnyű sója,
Sarkcsillag a négy égtáj felől! öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Anyanyelved billyogként jédd! Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld, s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

Kovács Pál gyógyszerész

(1917 – 1990)

Kisfiam hat éves korában azt kérdezte tőlem: „Anyá van nekünk búzánk?”

Ennek a kérdésnek a mi családjában különös jelentése van. Matyi fiam számára a vágyott iskolakezdés jelképévé lett az én Édesapám, az ő Nagypapa élettörténetére utaló mondat. Ugrin Hermina és Kovács István legkisebb gyermeke a testvérek, rokonok tanúsága szerint öt évesen rendszeresen hazaszökött az óvodából. (Király utca 23. szám alatt laktak, az óvoda az utca elején volt.) Ötévesen be kellett az iskolába adni, mert már olvasott. Tudni akart mindent „nem bírtak vele”; Rübli tanító a szülők kérésére korábban bevette az iskolába. A családi hagyomány szerint az édesapja két zsák búzát ajánlott fel az iskolának.

Tizenhárom évesen félárva lett, édesanyja egyedül nevelte tovább az öt gyereket. Mindent a maga erejére támaszkodva ért el, „mindig feljebb”. Hajnalonta Hanyecz Imrével (Ipuval) gyalog ment Gyomára a vonathoz, onnan Mezőtúrra, a gimnáziumba. A természettan, a kémia érdekelte, a gyógyszerész pálya vonzotta. Sógora, Irma nővérének orvos férje biztatta. A budapesti Pázmány Péter, a mai Semmelweis Orvostudományi Egyetemen folytatta tanulmányait, szinte maga tartotta el önmagát. Dániel, már végzett tanító testvére támogatta, amikor tudta. Apa, egyetemű éve alatt sokat nélkülözött, mert özvegy édesanyja az otthoniakat épp hogy el tudta látni. A tepertőről és az egyetemi menzáról szóló valós történeteket Édesanyám elmesélte az unokáknak is. „A mai gyerekek nem ismerik a nincset” – mondja Édesanyám, kell, hogy hallják, hogyan volt régen.

Apa egyetemistaként minden nyáron az otthoni munkából kivette a részét, azután Balatonfüreden dolgozott a gyógyszerertárban, amit ott keresett, az volt a következő tanévre való és a zsebpénz is.

Endrődi éve alatt a helyi labdarúgó csapatban játszott, jó focista hírében állt.

Diplomáját 1941-ben kapta meg. A gimnáziumban még nem volt kiváló tanuló, de amikor megtalálta a maga irányát, az egyetemről kezdve pályáján mindvégig kiemelkedő szinten működött. Bejegyzés A Magyarországi gyógyszerészet történetébe az ősidőktől a mai napig című könyvben: „A budapesti gyógyszerész-gyakornoki tanfolyamon tanúsított szorgalma jutalmául” 1934. június 15-én.

Huszonhárom évesen, diplomásként a katonaságnál gyógyszerészvezető lett. Majd másfél évre Németországba került. Mikor onnan hazajöhetett, a csepeli nagy OTI Gyógyszertár vezetőjének nevezték ki. Fényképek maradtak fenn, öt-hat idősebb gyógyszerésszel dolgozott. Az a figyelem, az a tartás számunkra, gyerekek számára örök példa. Debrecenbe kérte áthelyezését, mert itt nősült meg. (A debreceni Piac és Szent Anna utca sarkán állt a gyógyszerertár, ma bank van a helyén) 1950-től tíz évig a debreceni Szabadság-telepen a gyógyszerertár vezetője volt. A patikával egybeépült egyszerű szolgálattelakás a húgommal gyermekkorunk világa.

Utolsó kinevezése is nagyszabású volt, 1961-ben a Népköztársaság úti (ma: Egyetem sugárúti) gyógyszerertár vezetésére kérték fel; itt már igen sokirányú tevékenységet végzett, innen ment nyugdíjba, 1980-ban.

Sok újítást vezetett be, alkotott a gyógyszerészet területén, pl. a Debreceni Klinika egyik injekciőkészítő-bázisát építette ki. Munkássága alatt sok előadást tartott, és gyógyszerészek, gyógyszerész-technikusok nemzedékeit tanította, továbbképzését vállalta. Rendszeresen részt vett a az Orvostovábbképző Intézet által szervezett gyógyszerész-továbbképzésen mint előadó. Számos kongresszuson és országos jellegű konferencián tartott előadást. Szűkebb szakterülete a gyógyszerhatástan – toxikológia volt.

Elismert ember volt. A legnagyobb szakmai kitüntetését, 1975-ben a Kiváló Gyógyász címét és oklevelet a Semmelweis-napok keretében a Parlamentben vehette át. 1969-ben területi főgyógyásznak nevezték ki; de mindvégig a patikát, az ottani munkát szerette legjobban. 36 és fél évet dolgozott.

Édesanyánk, Kovács Gizella, a KLTE (ma: Debreceni Egyetem) óvodájának gyermekek által nagyon-nagyon szeretett, a szülők és az egyetem által nagyra becsült óvónője, már nyugdíjas. Szintén endrődi, a Király utca 7. számú házban nőtt fel. Ketten 38 boldog évet töltöttek együtt. Családszerető, biztonságot adó, nyugodt életet teremtettek nekünk. A húgom is gyógyszerész, e sorok írója tanár lett. Megszámlálhatatlan az a sok jó, amit Apától kaptunk, tanultunk, amit próbálunk tovább vinni.

Édesanyám kiemeli, hogy Apa legfőbb kedvtelése a tudományos könyvek tanulmányozása volt. A szakmaiaké elsősorban, de jól elszórakozott más tudományterületek olvasásával is. Nagyon szerette az irodalmat. Unokáinak Arany-verseket tanított. Mikszáth volt a kedvenc írója. Ma is előttem van, ahogy Mikszáth-sorozatból le-leemel egy kötetet és kedvtelve, derűsen fel lapozza a legkedvesebb részeket. Már magyartanár voltam, amikor az ő szavainak hatására más figyelemmel olvastam a Fili és a Mindenki lépik egyet című műveket. Az unokáknak is gyűjtötte a Fekete István könyveket.

Végül egykori tanítványai, gyógyszerész gyakornokai szavait idézem. Így emlékezik rá Miskolczi Józsefné Papp Irma gyógyszerész: „Harmadévesen tanultam apukádnál...szaktekintély volt! Az igazgató mellett ő volt az első szaktekintély. Nagyon becsültem, szerettem. Sokat kaptam, tanultam tőle, emberileg is.” Horváth Éva így idézi fel munkáját: „<Nőttön nő tiszta fénye...> 35 éve kerültem kapcsolatba a gyógyszerész hivatással, a szakma fellegvárának számított, Kovács Pál gyógyszerész úr irányításával működő debreceni Új Élet parki patikával. A gyógyszerész úr által képviselt magas színvonal és emberi igényesség meghatározó volt saját maga és minden vele együtt dolgozó ember életében. Az ő általa már akkor is európai színvonalúként művelt gyógyszerészet maig ható, szilárd alapokat adott a közép- és felsőfokú végzettségű tanítványoknak, munkatársaknak.” Tanítványai szép pályát futottak be és mind elismeréssel szólnak róla, segítőkészségéről.

Mi marad? Mi marad egy ember egyéniségéből, pályájából, munkáiból, szavaiból? Minden, amit megőrzünk, továbbviszünk, átadunk gyermekeinknek.

Apa, nagyapá április 8-án lett volna 85 éves.

Kissné Dr. Kovács Adrienne

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Tisztelt Olvasó!

Közölt forrásunk bepillantást enged Endrőd falusi tradicionális önkormányzatának működésébe, rendelkezéseibe, valamint a falu fontos eseményeibe, melyeket az előjáróság úgy gondolt, hogy rögzíteni szükséges.

„A tradicionális önkormányzatok egy sajátos, nemcsak időben és térben, de társadalmiságában is jól definiálható csoportját jelentik az egyszerre települési forma, gazdasági szervezet, társadalmi képlet és jogi közösség a falu. E tradicionális népi önkormányzatként meghatározható önkormányzatok körébe tartozónak tekinthetjük a falusi önkormányzatokat, a jobbágyközségek önkormányzatát.” (Nagy J. Szekszárd 2002.)

A népi önkormányzatiságnak a legszélesebb részvételt biztosító szerve, a közösség egészének véleményét, akaratát kifejező falugyűlés. Szervezete élén a földesúr által is jóváhagyott személyek közül az egy évre választott bíró áll. A bíró munkáját az ugyancsak választott „Esküttek” segítik. A falusi bíráskodás a közbűntettek (lopás, rablás, erkölcsi és a közösség szokásjogát ért vétségek), valamint a falu belső és külső életét szabályozó rendtartásokra terjedt. A falusi előjáróság tett igazságot a helyi peres ügyekben; szabta meg a bírságot vagy békességre intett.

A bíró és az esküdtek mellett a bíráskodásban részt vett a jegyző is. Ő ismertette a laikus bírakkal a jogszabályokat, azt hogy milyen törvény és státutum alapján milyen mértékű büntetést lehet kiróni. A forrásunk időszakában Salacz József jegyző teljesített szolgálatot Endrődön.

A bíró és az előjárók munkáját segítették a hadnagyok, akiknek a büntetés végrehajtása és a büntetendő személy előállítására volt a feladata.

A kisbíró nagyon fontos segítője volt a bírónak, ő dobolta ki a hirdetményeket, értesítette a bírót és az esküdteket az eseményekről.

Az éjszaka nyugalmát a bakter védte. Az utcákat járva figyelmeztetett a hangoskodásra, a rendbontásra kerülésére, a tűz vigyázására.

Sajnos Endrőd népi önkormányzatiságának időszakából kevés írásos emlék maradt ránk, ilyenek a protokollumok (jegyzőkönyvek), melyből most idézünk. E jegyzőkönyv az 1830-31-es időszak rendelkezéseit rögzítette és őrizte meg számunkra. Minden rendes éves protokollum az előjáróság beiktatását írja le megnevezve név szerint és tisztesség szerint az előjárókat, majd hónap, nap és sorszám szerint írja le a rendelkezéseket.

Remélem, érdekes és izgalmas olvasmányt nyújthatok át olvasóinknak.

„PROTOCOLLUM POONIS ENDRÖD ANNI 1831.

Anno 1830. Die 7-a Mensis Novembris a Helység Fő-Bírója Választásának Napja lévén, azon Hivatalba a Méltóságos Földes Úraság részéről calibráltak:

Iványi Pál
Hunya Mátyás
Tímár G. Mihály
Papp György
Pintér György

Kik közül a számosan öszve-sereglett Nép voks szerént a Fő-Bírói Hivatalra Hunya Mátyás Ó Kegyelmet választotta, a ki azonnal meg-hiteltevé Hivatalában be iktattott.

– Ezután Törvény Bírónak Iványi Pál választatván, az Eskütti Hivatalba rész szerént meg-hagyattattak, rész szerént újra választattak: Timár G. Mihály, Pap György, Uhrin Imre, Farkas Imre, Hegedüs Pál, Kovács János, Fülöp Imre, Katona István, Timár Pál, Hornok Pál, és Vaszkó György Ó Kegyelme.

A Helység Köz szolgálattába be-állítottak:

Borbíróknak: Hornok Mátyás
Malombíróknak: Kovács Mihály
Hadnagyoknak: Gyuricza István, és Lisiczai István

Tizedeseknek: Gács József, és Paulis András

Kis-Bíróknak: Varga Pál, és Timár Pál

Baktereknek: Maródi János, és Látkóczi Pál

Uttza-Kapitányoknak: Vaszkó Imre, Lapatinszki Mihály, Nándori Imre, Szujó József, és Hanyecz Pál

Révésznek: Nupustyák Mátyás

Külső Kerülő Hadnagyoknak: Gács Imre, és Timár G. Imre

3-ra Septembr.

No. 58. A közelebb múltt Augustus Hónap közepe táján ezen helységben is ki ütött, és még most is Uralkodó Cholera, vagy is Epe-kórság nyavalyában számosan már el-haltt népség között az Árvák Tutora Tímár Mihály Eskütt, úgy szinte Eskütt Dávid Mihály is meg halálozván, az ő Helyekben Tímár A. Gyögy, és Tímár G. Sán István választattak Eskütteknek: az Árvák Tutorának halála erántt a Mgsos Úraságnak jelentés tétel tétetni rendeltetvén.

– Ez úttal, Uradalmi Dirigens Fiscalis Boczkó Dániel Urnak abbéli kegyes meg-hagyásánál fogva, hogy e mostani emberiséget pusztító veszély ideiben a Tanátsbélieknek számát azon tekintetből, mivel minden a Felsőség által ki adott Rendeléseknek tellyesítésére az egésségben lévőek majd elégtelenek légyenek, és rendes és igen rendes foglalatos kodásaik miatt nyugodalmat alig alig kaphatnak – meg szaporítani szükséges volna: ennek következtetésében az Esküttek Két Taggal meg szaporítottak, azoknak választatván Bacsa József, és Nándori József.

10-a Septembr.

No. 59. Iványi Pál a Helység Törvény-Bírója a múlt szerdán a Comunitás házában a guta-által érettetvén, az nap meg is halálozott, a kinek Hivatalában Pap György Eskütt választott, és Törvény Bíróságba szé-két el foglalta. – Nándori József új Eskütt is a múlt napokban a Pestisben életét végezvén; minthogy e rémitő nyavalya már szünni tapasztaltatik, helyében más nem választott, meg lévén a Tanácsnak ez időben előbbeni száma.

2-a Octobris.

No. 63. Apa, s Anya nélkül el maradt Nehéz Maris Arva Dajkájának Peloch István felesége September Hónap 3. Napjától t.i. Mikus Borisnak úgy Urbán Balás anya-nélkül maratt Pál fia Dajkájának Vers Maris Pohorelec János feleségének a 15.-a Aug. a szoptatásért, gondviselésért esztendeig való bérekben fog a Néhai Kalmár Mihály Fundációjából fizettetni mindegyiknek 60. Forint a velek tett egyezés szerént, mely itt tudomásul fel jegyeztetik. A mi erántt Fő Tisztelendő Esperest helybéli Plebánus Urnak, mint azon Cassa, s Fundációjá Administratorának jelentés tétvén, azt helyben hagyni méltóztatott.”

2002.Gyomaendrőd - Endrőd Táj-ház Dokumentum Tára

Szonda István

Katolikus oldal

SZEPTEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 6 órakor, hétköznap reggel fél 8-kor.
Szent Gellért Iskola kápolnájában
szeptember 8-án, és 22-én, fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor, kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.
Szeptember 29-én, vasárnap 16 órakor püspöki mise!

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 órakor.

A katolikus hit elemei (11)

Az oldalt szerkeszti:
Iványi László

ÉLET KRISZTUSBAN: KEGYELEM ÉS PARANC SOLATOK

I. A megszentelő kegyelem

I.

A. A MEGSZENTELŐ KEGYELEM Isten ingyenes ajándéka, amely megadja, hogy Isten gyermekei legyünk, az isteni természetből részesüljünk, és örökségként megkapjuk az örök életet.

B. A megszentelő kegyelem Isten élete, amelyet Krisztus közvetítésével a szentségekben kapunk meg.

1. A megszentelő kegyelem Isten nekünk ajándékozott élete. Alttal Krisztust öltjük magunkra és Krisztus életét éljük.

2. A megszentelő kegyelem adományát emberi szinten az emberi élet adományához lehet hasonlítani. Minthogy emberi élettel rendelkezünk, tudunk enni, hallani, érezni, szagolni stb. Ahogy az emberi élet, ugyanúgy a megszentelő kegyelem is megad bizonyos képességeket. Ezeket a képességeket erényeknek nevezzük. Az erény készség arra, hogy jót tegyünk. Ahogy a képzett pilóta könnyedén kezeli a repülést nehéz feladatait, úgy az erényes ember is könnyen teszi meg azt, ami jó.

C. A megszentelő kegyelem megadja a három ISTENI ERÉNYT: a hitet, reményt és szeretetet.

D. Az isteni erények megadják a kegyelmet, hogy természetfölötti kapcsolatban legyünk a Szentháromsággal.

E. A hit isteni erénye, Isten ajándéka, arra képesít, hogy higgyünk Istenben, és higgyük mindazt, amit mondott és kinyilatkoztatott nekünk, beleértve az Egyház minden tanítását is.

1. A hit elsősorban bízalom Istenben, önmagunk alávetése Istennek.

2. Istenben akkor bízunk, ha készségesen elhiszük, amit Isten mondott, és azért hiszük, mert ő mondta.

F. A remény isteni erénye, Isten ajándéka, képessé tesz arra, hogy vágyakozzunk az örök boldogságra, és hogy bízunk Krisztusban és ígéreteiben, hogy azt el is nyerjük.

G. A szeretet isteni erénye, Isten ajándéka, képessé tesz arra, hogy Istent önmagáért mindennél jobban szeressük, felebarátainkat pedig Isten iránti szeretetből úgy szeressük, mint önmagunkat.

H. Az isteni erényeken kívül a megszentelő kegyelem megerősíti és még jobban kifejleszti bennünk az emberi, úgynevezett erkölcsi erényeket is.

I. Az erkölcsi erényeket négy alapvető erény köré csoportosítjuk. Ezeket nevezzük SARKALATOS ERÉNYEKNEK: okosság, igazságosság, lelki erő és mértékletesség.

Az okosság erkölcsi erénye segít felismerni igazi javunkat és kiválasztani a megfelelő eszközöket annak eléréséhez. Az okosság tökéletesíti az értelmet.

Az okos ember elkerüli a bűnre vivő alkalmakat. Az okos ember nem próbál olyan szakmát vagy tudományt elsajátítani, amely nem felel meg a tehetségének. Az okosság különösen fontos a pályaválasztáskor.

Az igazságosság erkölcsi erénye segít, hogy megadjuk Istennek és másoknak, amivel tartozunk nekik. Az igazságosság tökéletesíti az akaratot.

Az igazságos ember imádja Istent, mert Istennek, mint Teremtőnek, imádással tartozunk. Az igazságos ember minden emberben felismeri az isteni szikrát, és mindenkinek megadja a tiszteletet. Az igazságos ember megadja minden jogos tartozását.

A lelki erő erkölcsi erénye segít, hogy ellenálljunk a kísértéseknek, és legyőzzük az akadályokat. A lelki erő segít, hogy úrrá váljunk félelmünkön. A lelki erőt néha bátorságnak nevezzük. Az erős lelkű ember akár saját életét is fel tudja áldozni valami igaz ügy védelmében. Az erős lelkű ember szembe tud nézni az étellel, a kellemetlenségekkel is.

A mértékletesség erkölcsi erénye segít, hogy megfékezzük a kellemes dolgok iránti vágyakozásunkat. A mértékletesség segít, hogy úrrá legyünk az érzelmi örömeik élvezetén, nem eszik és iszik túl sokat, megfékezi nemi ösztönét.

J. A megszentelő kegyelem megadja a SZENTLELEK AJANDÉKAIT is: a bölcsességet, értelmet, jótanácsot, lelki erősséget, tudományt, jámborságot és az istenfélelmet.

A Szentlélek ajándékai kiegészítik és tökéletesebbé teszik az erényeket, mert akik megkapják őket, készségesebben fogják a Szentlélek indításait fogadni. A „lelki erősség” mint a Szentlélek ajándéka nem azonos a „lelkierő” erényével.

K. Azok, akik a megszentelő kegyelem birtokában vannak, képesek arra, hogy A SZENTLELEK GYÜMÖLCSEI szerint tevékenykedjenek. Ezek a következők: szeretet, öröm, béke, türelem, békétűrés, jószág, kedvesség, szelidség, hűség, szerénység, önmegtartóztatás, tisztaság.

SZEPTEMBER HÓNAP ÜNNEPEI

1. vasárnap: Évközi 22. vasárnap
2. kedd: Nagy Szent Gergely pápa, egyháztanító
7. szombat: Szent Márk, István, Menyhért kassai vértanúk
8. vasárnap: Évközi 23. vasárnap
9. hétfő: Claver Szent Péter áldozópap
12. csütörtök: Szűz Mária Szent neve
13. péntek: Aranyszájú Szent János püspök, egyháztanító
14. szombat: A Szent Kereszt felmagasztalása
15. vasárnap: Évközi 24. vasárnap
16. hétfő: Szent Kornél pápa, Szt. Ciprián püspök, vértanúk
17. kedd: Bellarmin Szent Róbert püspök, vértanú
20. péntek: Kim Taegon Szt. András, Csong Haszang Szt. Pál
21. szombat: Szent Máté apostol és evangélista
22. vasárnap: Évközi 25. vasárnap
24. kedd: Szent Gellért püspök vértanú
26. csütörtök: Szent Kozma és Damján vértanúk
27. péntek: Páli Szent Vince áldozópap
28. szombat: Szent Vencel vértanú
29. vasárnap: Évközi 26. vasárnap
30. hétfő: Szent Jeromos áldozópap, egyháztanító

Diákjaimért - Istenem, fiatalok közé vezettél, hogy tanítsam, neveljem őket.

Tudod, mennyire szükségem van neked is a Szóra, melyet te mondasz ki, hogy életük legyen.

Legyen tiszta a hallásuk, hogy a sokféle kimondott szó közül befogadassák az életadót!

Legyen tiszta a látásuk, hogy mélyebbre tekinthessenek, mint a pusztá felszín!

Legyen tiszta a szívük, hogy minden tökéletes tudásnál és tudománynál többre értékeljék az életstílust, melyet Krisztus evangéliumában nyilatkozottál ki nekünk!

Add Uram, hogy személyes példámmal hozzád közelebb vezethessem diákjaimat, akik szomjúhozzák az igazságot, hogy életük mind teljesebb – szebb, boldogabb – lehessen. Amen.

Korzenszky Richárd

Szeptember 29-én, vasárnap Hunyán bérmálás.

Szeptember 1-ig lehet jelentkezni a hitoktatónál vagy a plébániai irodán.

Feltétele: folyamatos hittanra és templomba járás, bérmáláskor betöltött 13. életév, elsőáldozás.

Bérmálási előkészítő lesz szeptember szombatján a hunyai plébánián, délelőtt 10 órakor.

Szeptembertől ismét kezdődik az iskola. Ne feledjük: minden iskolában van hitoktatás. Kérjük a szülőket, nagyszülőket, járásság gyermekeiket, unokákat folyamatosan hittanra. Szeretnék a keresztszülők felelősségére is hivatkozni. Amikor e tisztséget elvállalták, a templomban ünnepélyesen megígérték, hogy felelősséget vállalnak a gyermek vallásos neveléséért.

Szeptember 14-én, szombat délután 3 órakor indul a **felölttkeresztszég**re való előkészítő a plébánián. Akik kereszttelkedni szeretnének, kérem, most jelentkezzenek. Később csatlakozni már nem lehetséges.

Krónikás sorok a gyomai református egyház és a közösség életéből - II.

1836. márczius 8. „Marjai József lakosmestert megbizsa a presbitérium azzal, hogy a toronybéli órát karbantartsa.”

1838. április 26. „Toronybéli két Vigyázók (harangozók és egyben tűzörök) kéri az egyház előjáróit, hogy az óra (toronyóra) köveinek fáradtságos feltekerésében végzett munkájukért (vagyis, mintegy az óraszerkezet "felhúzásáért") külön munkadíjban részesüljenek. Végeztetett: Fejenként egy-egy pár csizma, egy-egy szeker tűzrevaló szalma megadatik, azzal a feltétellel, hogy szalmát csak akkor (juttat az egyház) ha Isten is ad". (Vagyis ha olyan lesz a termés)

1848. november 22. „A Bánátból, Debeljác sakózségből (1795-1800 között ide települtek gyomai családok is) a vadrác gyilkolások, rablások elől idemenekült szülők, családok gyerekeire nézve határozatot, - hogy azok a két kisebb fiúiskolába fizetés nélkül feljárhatnak.”

1849. február 1. „Pikó Pál tanító úr elő adá, hogy korszerűnek vélné a népnek azon elidegeníthetetlen jogát életbe léptetni, mi szerént rolla, nélkülül ezután az egyházi dolgokban, különösen azokban mellyek az egészet érdeklik, kivéven a lelkieket, anélkül, hogy legalább képviselői által a határozatban részt ne vegyen, semmi ne határozassék. Végzés: A Presbitérium a nép ezen eredeti és elidegeníthetetlen jogát elismeri és képviselőinek az egyházi dolgokban befolyását a XVIII. Cănon értelmében szívesen elfogadja.”

1851. április 22. „Gál János panasolja, hogy az ő felesége Lukács Rebecca az ő borát, gabonáját pocskéolja, szemérem testét szorongatja. Az egyházhhoz felrendelt asszony azt vallja; a borhoz csakugyan hozzá szokott nyúlni, de ezt ő búsulásában teszi, szemérmes testéhez is az urának hozzá szokott nyúlni, de ezt is csak a maga oltalmazása végett, mivel hitese ura el-el-tángálja.”

1852. április 28. „Pikó Pál javasolja orgona felállítását a ref. templomban. A költségekhez alapul szolgálna 200 ezüst forint Wodiăner Sămuel földesúr végrendeleti adománya a ref. egyház számára. Szükséges volna díszes templomunkban az Isten tisztelet emelése végett.”

„Az egyháztanács az újonnan szervezett debreceni ref. főiskola alapítványához 3.000 ezüst forintot megszavazott a gyomai reformátusok nevében.”

1852. október 3. „A Nagy iskola (a templom mellett, a volt központi református fiúiskola) melletti egyházi fundusnak (teleknek) gyümölcsfa iskolává fordítása, ott a tanuló gyerekeknek gyümölcsfa tenyésztésbeli oktatása már többször gyűlésileg el lévén határozva, ne hogy csak papíron maradjon a gyűlési határozat, annak végre hajtásáról is kelletik gondoskodni. Végzés: Kovács Ferencz gondnok a végrehajtással megbizatik.”

1869. augusztus 29. „Dubán Lipót uradalmi tisztartó feletti harangozásokat (melyet a romai katolikus vallású elhunyt tiszteletére végeztek a reformátusok) az uradalom ki akarja fizetni. Határozatott, hogy mivel ismeretes az elhunyt, az 1863 évi ínséges időben, szűkölködő szegényeink iránt tanúsított keresztényi részvéte s ernyedetlen buzgalma, az egyház nem fogad el pénzt.”

1875. márczius 24. „A kistréti ház-helyek (a mai Vörösmarty-, Kis Bălint, Hámán Kató stb. utcák) nyári hasznátra 100 négyszögölenként 1 frt. 20 krajcárért fognak kiadatni” (tehát akkor még

ezen utcák nagy része még beépítetlen volt).

1879. október 12. Az egyháztanács döntött arról, hogy a református templom felújítás utáni avatási ünnepélyét hálaadó istentisztelettel (november 2-án) fogja „megtartatni”. Az úrvacsora pedig november 16-án lesz. A meghívandó vendégek névsora után azt is eldöntötték, hogy a templomi ünnepélyt követően közétkeztetés legyen. „Mint-hogy ősi magyar szokás szerint minden nagyobb ünnepélyt közétkeztetés szokott követni, az egyháztanács Hőji Mihály vendéglősnél (a mostani Holler, illetve Körös étterem előtti un. nagykorcsma épületben) 1 frt. 50 krajcár díj mellett (egy főre) közebédet rendez. A vidéki meghívottak díjmentesen étkeznek.”

„Az ezt követő közvacsora-felajánlásokból történik - s ezen minden egyháztanács tag megjelenhet. Ezen vacsorából részesítendők még az egyházzszolgák és templommunkások is.”

„A templomszékek, az úrasztala s a szószék festését az egyháztanács Weisz Lipót vállalkozónak adta ki, aki az egész templomot is kifogástalan festette.”

„A templom körülkerítésére szilárd alapú vasráccsozattal történt megrendelés 400 frt. költséggel, szemben a fakerítéssel (vagyis a fa leszavaztatott).”

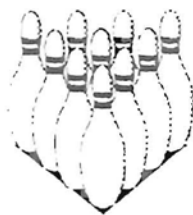
Szerkesztette Cs. Szabó István

CIPŐTALPBÉLÉST
SZONDÁTÓL

Rózsahegyi u. 11.
Telefon: (66) 284-301

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: 06-20-9520-243.

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

A Grassalkovich család

A XVIII. század elején hirtelen tűnt fel, és három nemzedéken át elvirágozott, elenyészett.”

I. Antal, 1694-ben Ürményben született. Péccsett járt iskolába s a hagyomány szerint a ferences szerzetesek kegyelméből élt. Minden róla szóló írás megemlíti, hogy még unokája is a gödöllői hercegi kastélyban őrizte azt a három cserép-edényt, melyben ételeit szokta hazavinni. Íme tehát előttünk áll, egy hazánk fia, ki igen alacsony sorból emelkedett a ranglétra legmagasabb fokára. 1716-ban Budán kincstári ügyész, 1720-ban a királyi ügyek igazgatója, 1731-ben kir. személynök, 1736-ban bárói rangot kap, 1748-ban kincstári elnök, 1751-ben koronaőr, belső titkos tanácsos, Nógrád megye főispánja, grófi rangra emelkedik. Mint kamarai ügyész nagy vagyona tesz szert. Előszülött fiára hagyta a gödöllői és hatvani uradalmakat.

II. Antal, már atyja életében királyi kamarás és kincstári tanácsos, Bodrog és Zólyom vármegyék főispánja, 1784-ban hercegi rangra emelkedett.

III. Antal királyi kamarás, valóságos belső titkos tanácsos, Csongrád vármegye főispánja, Szent István rendjének nagykeresztese. Ő adta a Nemzeti Múzeumnak és a Nemzeti Színháznak telkeket. Nejétől Eszterházy Mária-Leopoldinától gyermekei nem maradván a család kihalt. Halálakor, roppant adósságot halmozott fel, így eladásra került a gödöllői kastély is, melyet egy belga konzorciumtól végül is az uralkodóház vett meg. Andrássy gróf, de Erzsébet királynő is gyakran és szívesen tartózkodott a kastélyban. Trianon után, mint volt királyi birtok a Horthy család nyári rezidenciája lett. Ma felújítás alatt álló múzeum.

Néhány szó a kastélyról:

A magyar barokk építészet kiemelkedő alkotása 1744-1749-es években épült. Grassalkovich Antal 1751-ben itt látta vendégül Mária Teréziát. 1751-85-ig nagy átalakításokat végeztek az épületegyüttesen. 1867-ben királyi tulajdonba került, s ekkor Ybl Miklós is végzett jelentős átalakításokat. A háromrizalatos főhomlokzat (képünkön) kiemelkedő, művészileg is hangsúlyos része a középrizalit. Hármass bejárata felett a díszterem magas, gazdag szemöldök díszítésű ablakai nyílnak. Az emeleti erkélyt párosával állított jón oszlopok tartják. A rizalitot tört vonalú oromzat zárja le, mely mögött kupola emelkedik.

Császár Ferenc

Gödöllő.,
Grassalkovich-kastély főhomlok-
zatának középrésze

Elmúlt évszázadok megyei krónikája

KÖRÖSVIDÉK (Független keresztény politikai napilap szerk.: Békéscsaba. Szent István tér 18. főszerkesztő Vidovszky Kálmán. Felelős szerk.: Migend Dezső.)

Békéscsaba, 1924. szeptember 2. kedd. V. évf. 200.sz. 3. old.

„Pápai kitüntetés egy endrődi tanítónak. Bence Sándor endrődi r.kat. tanítót hosszú szolgálata alatt szerzett érdemeinek elismeréséül a pápa PRO ECCLESIA et PONTIFICE (Az Egyházért és a Pápáért) arany érdemrenddel tüntette ki.”

Békéscsaba, 1924. szeptember 5. péntek V. évf. 203. sz. 3. old.

„Perneli Lajos csanádpalotai gazdálkodó földje a trianoni határig nyúlik, és a szomszédos Romániától csak egy dűlőút választja el. Tegnap hat ökrös ekével a földjén szántott s az egyik forduló után két oláh katona ugrott eléje és az ekét megállítva kijelentették, hogy az ökröket az ostoros gyermekkel (az ökrök irányításában segédkező) együtt lefoglalják, mert azok azon a dűlőn fordultak meg, ami Románia területére esik. Ez meg is történt, a hat ökröt elhajtották és a gyermeket is elvitték.”

Berettyóújfalu közgyűlése elhatározta, hogy felépítteti csonka Bihar megye új székházát. Az új megyeház felépítésére két és fél milliárd koronát (inflációs-korona!) irányoztak elő s úgy tervezik, hogy az egy emeletes épület december végére már tető alá is kerül (ez az épület ma a berettyóújfalusi városháza)."

Békéscsaba, 1924. szeptember 6. szombat V. évf. 204.sz. 3. old.

„Kormányzó Úr Öfömlétsága Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter előterjesztésére megengedte, hogy Dégendfeld Schonburg József gróft a Tiszántúli Református Egyházkerület fő-

gondnokát a közművelődésügyi fejlesztése, különösen pedig a debreceni egyetem megalapítása körül szerzett érdemei elismeréséül a debreceni egyetem az államtudományok tiszteletbeli doktorává avassa.”

Megjegyzés: A debreceni Gróf Tisza István Tudományegyetem, a volt Kossov Lajos Tudományegyetem, most Debreceni Tudományegyetem, illetve Egyetem jogelődje bölcsész, állam- és jogtudományi teológiai természettudományi és orvosi karral működött 1914 óta. Tisza István grófról 1926-ban nevezték el.

Békéscsaba, 1924. szeptember 19. péntek V. évf. 214. sz. 1. old.

„Wrangel orosz tábornok szétzört hadseregének nyolc kozák tisztje, akiket a vörös uralom földönfutóvá tette, Békéscsabán tartózkodik. E kozák tisztek-kiknek vezetőjük egy volt cári ezredes már hónapok óta járják Csonka-Magyarországot s szenzációs lovasmutatványaikkal ejtik bámulatba a közönséget. E lovasjátékok jóvedelméből tartják fenn magukat. Az orosz cári kozák tisztek bemutatják mindazokat a lovasbravurokat, amelyekkel a kozákok világhírré tettek szert. Bemutakozásuk helyszíne; Békéscsaba Nagyszik téren, azaz a vásártéren (ma Kazinczy-Millenniumi lakótelep területe és környéke)."

Békéscsaba, 1924. október 22. szerda V. évf. 242. sz. 3. old.

„A volt nagyváradi magyar királyi 4. honvédelmi gyalogezred és népfelkelő iker ezrede bajtársi gyűlést hirdet. Felkérem a Békéscsabán tartózkodó összes bajtársakat, hogy a hadiárva- és özvegyeket segélyező, valamint a hősi halált halt bajtársak emlékét megörökítő bizottság végleges megalapítása, s egyéb tenni-valók megbeszélése céljából folyó hó

26-án vasárnap de. 11.00-kor a városháza közgyűlési termében teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Jánossy sk. Magyar királyi rendőrfőtanácsos. (Békéscsaba város későbbi polgármestere volt.)"

„Megjegyzí a hirszerk., hogy a békéscsabai császári és királyi 101.

közösgyalogezred bajtársi közössége már megalakult. –

Békéscsaba, 1924. október 24. péntek V. évf. 244. sz. 3. old.

„Róma 1924. okt. 23. XIII. Leo pápa ösztönzése földi maradványait tegnap este 8 órakor szállították a Szent Péter Bazilika ideiglenes kriptájából, a lateráni Szent János templomba”.

Békéscsaba, 1924. október 25. szombat V. évf. 245.sz. 3 old.

„Az Országos Faluszövetség kiállítás rendez Gyomán december hó 20-21 és 22-én. Az Országos Faluszövetség igen sikeresnek ígérkező egészségügyi, ipari, gazdasági és művelődési kiállítást rendez Gyomán. A rendezőbizottság élén Gyoma társadalmának vezető emberei állanak. Ügyvezető igazgatóul Krecsmárik Endre tanárt, társigazgatóul Papp Zsigmond földbirtokost választották.

Békéscsaba, 1924. október 21. kedd V. évf. 241. sz. 2 old.

A Magyar Királyi Állatorvosi Főiskola 25 éves jubileuma Budapest, október 20. Vasárnap a szokásos tanévnyitó ünnepély keretében egyetemi jellegű főiskolává történt átszervezésének 25 évfordulóját ünnepelte meg az Állatorvosi Főiskola.

BÉKÉS MEGYEI KÖZLÖNY 1880. december 18. csütörtök. VII. évf. 241. sz.

„Keresztelő volt Pikó Béla közgyám házánál, ahol is kedves családi ünnepély folyt le folyó hó 12-én. Ujszülött fiát keresztelte a háznál a keresztanya Garzó Gyula lelkipásztor úr, ki a szent kereszttségben Gyula nevet adott a kisdéd gyermeknek. A keresztvízre nevezett kisdedet lelkipásztor úr neje; Pongó Julianna úrnő tartotta kinek adjon az ég szerencsés életet. (ti. a kisdédnek) és boldogságot.”

„méltóságos Wodiáner pár, folyó hó 23-án szándékszik elhagyni Gyomát és visszatérni Budapestre. Mily örömmel üdvözölte a gyomai közönség megérkezésüket, épp oly jó indulattal kíván nekik jót távozások alkalmából, azon reményben, hogy nem sokára ismét körében tisztelheti ömlétságaikat.”

„Gyomán a megyebizottsági tagok választása folyó hó 13-án tétett meg Garzó Gyula úr elnöklete alatt. Megválasztottak; Szerető Imre, Garzó Gyula, K. Nagy András, Cs. Szabó Gergely, Bíró László urak.

Összeállította Cs. Szabó István

GYERMEKCIPIÓ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Ten: Tel/Fax: 66-280-104
Mobil: 06-30-9634-085

Béby-leányka-fűmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

Atlantisz harangjai

A hajdani Atlantiszt, urainak gonoszsága miatt, büntetésből tenger mélyére süllyesztették az istenek. A legújabb kori, ötvennyolc évvel ezelőtti Atlantiszt, urainak gonoszsága miatt, büntetésből ugyancsak tenger mélyére süllyesztették a történelem „istenei”. És miként a hajdani Atlantiszt harangjai, a legújabbkorbeliek is felhallatszanak a mélyből. Az emlékezetben kitörőhatetlenül élő, szörnyű élmények hangjai ezek, melyeknek zúgása-zengése elkísér bennünket a sírig.

Azok a hatalmasok, akik ötvennyolc évvel ezelőtt uralkodtak fatornyos hazánk felett, oktanal gyűlölet sugallta elfoglaltságukban nem is gondolták végig, hogy a képzőművész Ámos Imre, a vivő Petschauer Attila, a költő Radnóti, az író Szerb Antal, vagy a kripton izóftaltaláló Bródy Imre – hogy tovább ne folytassuk – elpusztításával a magyar nemzetet csonkították meg, és önmagukat tartották a legmagyarabbaknak – önmagukat is!

Vajon vétke-e a magyarországi zsidóságnak, hogy a magyar kultúra világszerte legismertebb képviselője Molnár Ferenc színműíró? Vajon vétke-e, hogy Kacsóh Pongrácz a János vitéz című daljátékának versszövegét – „En, a pásztorok királya ..., Egy rózsaszál... Kék tó, tiszta tó...”, Heltai Jenő írta? Netán lenne vétke, ha egy „önhibáján kívül” zsidó származásúnak született magyar állampolgár olimpiai, világ, vagy Európa-banokságot nyerve, magyar címeres mezben hallgatja könnyezve a magyar himnuszt? Jól ismerjük a „Szép vagy gyönyörű vagy Magyarországon...” kezdetű dalt, amely még a fasizmus elől Amerikába menekült Bartók Bélát is megihlette.

Nos, ezt az operettrészletet, mely 1922-ben dr. Palló Imre ajkán csendült fel először, az 1944-es náci megszállást követően betiltották! A zeneszerző Vincze Zsigmond „szerencsére” már 1935-ben meghalt, ám miként a gyönyörű hazafias ének dallamai szálltak a magasba, úgy szálltak fel az egekig Mauthausenben a szövegíró Kulinyi Ernő hamvai.

És most „curükkoljunk” vissza kicsit az időben: 1943 nyarán vagyunk, immár két évvel a III. zsidótörvénybe iktatása után. E sorok írója épp akkor érettségizett a kiváló békéscsabai ág. h. ev. Gimnáziumban, és nem érezte, hogy eddigi barátainak viselkedése jótányit is változott volna. A háborút „csak” azok a családok érezték közvetlenül, ahonnan már hi-

ányzott apa, férj, testvér, fiú. Az ország egy éve túl volt már a Bárdossy bukásán és az ellentmondásos „hintapolitikus” Kállai Miklós és kabinetje kinevezésén. A cenzúra csak „szűrve” adagolta, hogy 1941 őszén Moszkva alatt szerzefoztellen a hitleri hadsereg legyőzhetetlen mítosza. Azt se vették nagyra, hogy 1942-ben felakasztották Schönherz Zoltánt és halálra kínozták Rózsa Ferencet. Am 1942-43 fordulójának keleti fronteseményei már eltitkolhatatlanok voltak: a voronyezsi áttörés és a sztálingrádi csata, melynek következtében ekkor pusztult el a második magyar hadsereg és mellé beosztott „kényszerű tártettes” zsidó munkaszolgálatosok színe-java. És 1943 nyarán zajlott le a hadtörténelem eddig legnagyobb tankcsatája, a kurszki harcokcsi-ütökzet, a nyugati szövetségesek pedig megkezdték hadműveleteiket Európa „lágy alsótestén”.

És mégis, mindezek ellenére, a lakosság túlnyomó többsége valamiféle felülről manipulált látszatnyugalomban, a béke hamis illúziójában élt. Mi több: a Horthy-rendszer tömegbázisa ezekben az években érezhetően megnőtt. Részint a hadikonjunktúra okozta életszínvonal-emelkedés, részint az I. világháborút lezáró trianoni imperialista rablóbéke részleges revíziója (s hogy mi volt az ára?), részint amiatt, hogy a zsidóság gazdasági ellehetetlenítése sokszor úgynevezett „öskeresztény” konjunktúra-egzisztencia előtt nyitott tért.

1944. március 19-én bekövetkezett az, amit hetek óta már a verebek is csiripeltek: Hitler hadai megszállták Magyarországot. Elkezdődött a zsidó származású állampolgárok minden eddiginél gyalázatosabb megalázása, és totális kiirtásuk erőltetett iramban való módszeres megszervezése. Gyoma zsidó lakosainak ruházatára is felkerült a megbélyegző sárga csillag, május elején pedig el kellett hagyniuk otthonaikat, meghatározott mennyiségű és összetételű csomagjaikkal be kellett vonulniuk kényszerlakhelyükre, a korábbi árvaházból kialakított gettóba. Ez alól csak azok „mentesültek”, akiket már korábban elhurcoltak, vagy akiket külön autóval „tisztelt meg” a Gestapo. Már a megszállás másnapján elvitték Kner Imrét, a nemzetközi hírű nyomda spiritus rectorát, Tardos Gáspár ügyvédet, az akkor illegális kommunista szervezkedés miatt már letartóztatásban lévő

Tardos András apját, továbbá – ki tudja, miért? – egy Waldmann Mózes nevű aszott-girhes, öreg cukrászárust, negyediknek pedig Rác Lajost, a demokratikus, antifasiszta beállítottsága miatt „gyanús” parasztgazdát (négyőjük közül csak ő élte túl a megpróbáltatásokat).

Meg kell adni: volt humánus a helyi hatóságokban. Végtevére, gyalogszerrel is lehetett volna hurcolkodni a gettóba. De ha már a közigazgatás vezetői nem kerülhettek is el a felsőbb parancs kényszerű végrehajtását, lovas kocsikat rendeltek ki, és még segítettek is felszállni az öregeknek, betegeknek, gyerekeknek. Persze, a követű két oldalán nem övezte díszsorfal az iszonyú menetet, aki pedig a helybeliek közül utóára merészkedett, rezignált, szinte apatikus tekintettel nézett a kocsisor után. Sok paraszta szony sírva, zsebkendőjével integetett istenhözadót. Érezhető volt: nagy többségük nem is képes felfogni a történelem abszurditását, hiszen az nemzedékek sorának békés, megszokott együttélését zúzta szét.

A gettóba zárt zsidók pedig – bármily hihetetlen – egykettőre alkalmazkodtak az új helyzethez. A családok kialakították a maguk kis „körletét”, szalmazsákon is lehet aludni, közutak biztosították a vízellátást minden célra, volt főzési lehetőség, és naponta ki lehetett menni a gettóból néhány órára, friss eleseg beszerzése céljából. (Persze, a bátrabbak ilyenkor titokban fölkeresték régi jó szomszédaikat, kérve, igyekezzenek néhány ingóságot kimenteni a gettóba vitelükkor hatóságilag lezárt lakásból – „ha netán elvinnék őket”...) Ezek az utcai portyák egyébként napról napra bebizonyították – azzal, ahogyan a helybeliek köszönést váltottak a szembe jövő „csillagosokkal” – hogy a hivatalos magas politika és a lakosság nagy részének nézetei közt szakadék tátong.

E sorok írója május 27-én vonult be munkaszolgálatra. A búcsú a családtagoktól gyorsan, száraz szemmel zajlott le; majd a békéscsabai gyűjtőtábor felé vonatozva, csak nagynehezen sikerül úgy-ahogy lelket verni a kétségbeesett egy szál kísérendőre. Kilenc nap múlva, június 5-én a nyugati szövetségesek partra szálltak Normandiában, s ennek a gyomai gettóba is bejutó híre felcsillantotta az életben maradás reményét. Mint utóbb kiderült: a hazai – köztük a gyomai – zsidók túlnyomó többsége száma-

ra ez már megkésett reménynek bizonyult. Ugyanis június 16-án, újra kocsira rakták, a vasúttállomáson pedig marhavagonokba zsúfolták őket, s a szerelvény elindult a „Célállomás” felé, ahonnan csak kevesen tértek vissza közülük. Keveseknek adatott meg, hogy tudomást szerezzenek az akkor már világbotrányt kiváltott „Auschwitzi napló”-ról, melynek egy példányát Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás is megismerte, egy másik példányát pedig a kiváló ifjúsági író, Török Sándor maga vitte fel a Várba, adta át Horthy Miklós kormányzó menyének, a két évvel az előtt repülőbalesetben elhunyt kormányzó-helyettes özvegyének. Valószínűsíthető, hogy részint ez az írás, részint annak felismerése, hogy a háború végeztével felelősségre vonásokra kerül sor, okozta, hogy az ugyancsak kiúrtásra szánt fővárosi zsidók nagy része megmenekült (ennek katonai részletei ismertek).

A felszabadulást megért keves számú gyomai zsidó egy része úgy érezte: nem képes tovább élni megaláztatásának, kifosztásának és szerettei meggyilkolásának földjén. Ők előbb-utóbb emigráltak, bár évtizedek múltán megbékélt lélekkel látogatnak vissza szülőföldjükre. Akiket pedig itt-hon tartott a szülőföld vonzása, immár teljes jogú magyar állampolgárként kezdhettek új életet az 1945 utáni új világban. Ez azonban – új típusú konfliktusokkal együtt – már külön történet.

Kerekes Gábor

(Elhangzott: Gyomaendrődön, június 16-án a Fő út 181. sz. ház falán, - mely ma Kiss Bálint Általános Iskola - falán elhelyezett emléktábla avatásakor.) Az eseményről júliusi számunk 135. oldalán számoltunk be.)

Illusztráció: Csontváry: A panna-szfal bejáratánál Jeruzsálemben (részlet)

Fiatalokról fiataloknak

FIDELITAS V: NYÁRI TÁBOR

A gyomaendrői Fidelitas mint mindig, minden évben részt vesz a nyári táboron.

A tábor ezúttal egy igen híres-nevezetes városban, Egerben a „borok városában” rendezték meg. Július 31-én kezdődött, és augusztus 4-én fejeződött be. Ez az öt nap lehetőséget adott arra, hogy megismerkedjünk más csoportbeliekkel, és barátságok szülessenek. Gyomaendrőről ötven vettünk részt a kitűnő programokon. A regisztrációnál mi voltunk az elsők, s ez jól alkalmat kínált rövid városnézésre.

Este a vacsora után Kővér László: Végtelen történet? Cím-mel tartott előadást arról, hogyan zajlott a rendszerváltozás Magyarországon. Az előadás végeztével kilenc órák a kollégium területén található pinceklubba – amit a tábor ideje alatt „polgári pinceklubnak” nevezünk el – mentünk, ahol a tábor házigazdája, Nyitrai Zsolt és Gyürk András a Fidelitas országos elnöke ünnepélyes keretek között megnyitotta a rendezvényt. Ez után, mint minden este – hatalmas táncmulatság vette kezdetét.

Másnap reggel Kun Miklós történetű előadásából megismerhetjük Magyarországot arcukat 1945 és 1956 között.

Elmondta, hogy született meg a diktatúra és hogyan épült ki.

Délután vetélkedők következtek a különböző városokból összeválogatott csapatok között. A vetélkedő politikai ismeretekről szólt, de volt pár kérdés a délelőtti előadáson elhangzottakkal kapcsolatban is.

Este folyamán a szép, új egri uszodában folytatódott a csapatok közötti verseny. Itt dőlt el, ki a legedzettebb. Ezután a szállásra mentünk, ahol kihirdették a vetélkedők aznapi nyertesét és biztatták a többieket, hogy igyekezzenek, mert még a többi napon fordulhat az állás.

Pénteken délelőtt Eötvös István, Tólkécszi László és Malgot István történészek mutatták be hazánkat 1956-tól 1990-ig. Ez volt a diktatúra másik arca. A forradalom leverésétől a kommunizmus bukásáig szinte mindenről beszéltek a két óras előadás során.

Délután filmvetítésen vettünk részt. A Moszkva tér című filmet láttuk, amiből megtudhattuk, hogy milyen volt az 1989-ben érettségiző fiatalok élete, és mekkora különbségek voltak már akkor Magyarországon és a

nyugat-európai országok között. A film után regionális alapon csoportokat alkottunk és a Fidelitas jövőjéről kezdtünk beszélgetni. Mindenki elmondta véleményét, hogy mi a jó, és hogy mit szeretne változtatni. Kis pihenő után újra vetélkedő következett; ez egy éjszakai akadályverseny volt, jó alkalom arra, hogy megismerjük a várost. A feladatok nagyon humorosak voltak. A legjobban teljesített csapatok ajándékot kaptak.

A tábor utolsó napján két híres TV-s személyiség tartott előadást az érték megőrzéséről.

Az egyik Philip, aki a Kossuth téren vezette le az emlékezetes összejövetelt, a másik Németh Kristóf a „Barátok közt” egyik sztárja. Mindketten beszéltek a Fideszrel való kapcsolatokról, és hogy ez amióta a nyilvánosságra került, hogyan néznek rájuk barátai, kollégái.

Ébéd után a városi sportcsarnokba mentünk, hogy kiderüljön melyik köztünk a legjobb focicsapat. A meccsek végeztével kihirdették a győztest, majd visszatértünk szállásunkra.

A vacsora után megérkezett Schmitt Pál a MOB elnöke, és Bu-

dapest főpolgármester-jelöltje. Előadásában a főváros problémáiról és azok megoldásairól beszélt. Főként a közbiztonságra és a környezetvédelemre tette a hangsúlyt. Nagyon sok mindent kell tennünk, hogy „Magyarország szíve el ne vérezzen”. Előadása végeztével ismét a Pinceklubba mentünk, ahol ünnepélyes keretek között a „záróbuli” következett, és a vetélkedők összesített eredményeit is kihirdették. Minden csapat ajándékot kapott.

Vasárnap a tízórai szentmise után lehetett megkezdni a hazautazást.

Jól szervezett volt a tábor, amit az is bizonyít, hogy az éjszakai mulatságok után is mindenki részt vett a másnapi előadásokon, hol a programok minden résztvevőből nagy érdeklődést váltottak ki.

Gyomaendrői fiatalok! Ha kedvet éreztek ahhoz, hogy a Fidelitas-osok legyetek és szeretnétek kiállni a jobboldali ifjúsági párt oldalán, részt szeretnétek venni kulturális és politikai rendezvényeinken, jelentkezhetek nálam, vagy a 06-30-463-87-67 telefonszámon.

Hajrá Magyarország, hajrá Magyarok!

Várfi Péter

Kínában jártunk!

2000 őszén a Pályázati Figyelőben megjelent egy pályázat; melyet egy kínai-magyar érdekelt-ségű ügynevezett Soong Ching Ling Gyermekbarátság Alapítvány adott ki. Az alapítvány 6-14 éves korú gyermekek csereüldetésével foglalkozik, s mint ilyen országos ki mit tud verseny írt ki, hogy az ott legjobban szereplő diákok Kínában tölthessenek néhány napot. Iskolánkban néhány tanulóval elindultunk a versenyen ének, furulya, trombita, és egy szakszofon trióval, ahol Gyányi Réka énekből és Dobó Bettina furulyából kimagasló eredményt ért el. Dobó Bettina felkészítő tanára Halász János volt. A gyerekek jutalmul egy-egy kínai utazást nyertek. Az utazás ezen a nyáron valósult meg, s én mint kísérő tanár utaztam velük.

A nyár folyamán országunkból 3 csoport látogathatót el az ázsiai országba. Az egyik csoport Sanghaiba, a másik Harbinba, a mi csoportunk Pekingbe utazott 16 napra.

Nagyon vártuk ezt az óriási kalandot! Június 28-án indultunk Bécsbe, onnan egyenesen 10 óras repülőúttal Kína fővárosába a 12 millió lakosú Pekingbe. Rövid pihenő után, melyre szükség is volt a hosszú repülőút miatt, elindultunk ismerkedni a várossal.

A Kínai Úttörőszövetség látott vendégül minket, akik már megérkezésünkkel igen kedvesen fogadtak. Állandóan külön autóbusz állt rendelkezésünkre.

Az első napos városnézés után jöttek a fellépések: hol iskolákban, hol óvodákban, hol szórakoztató központokban adtunk műsort közösen a kínai gyerekekkel.

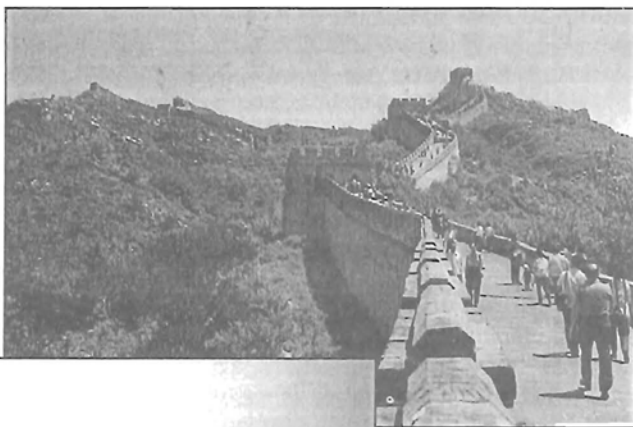
Utunk másik célja: Peking megismerésén kívül, természetesen a tapasztalatcsere volt. Részt vettünk óvodai ill. iskolai foglalkozásokon, sőt közös ének-zene órákon is. A kínai gyerekek már ötéves kortól – tehát már az óvodában – elke-

dik a művészeti iskolát, amit utána természetesen az iskolában folytatnak. Nagyon magas a színvonal, különösen a mozgáskultúrájukban. A világon a kínai cirkusszal egy nemzet sem veheti fel a versenyt. Pedagógusaik felkészültek, lelkiismeretesek, odaadók. Intézményeik, iskoláik, óvodáik minden technikai eszközzel felszerelték.

A közös tapasztalatcsere kívül óriási élmény volt számunkra az ősi kínai kultúra megismerése, ilyen volt a császár tiltott városa, hol 9999 szoba van, a nyári palota, a Láma templom, hol még a Dalai láma is tanult. Eljutottunk a Kínai Nagyfalhoz is. Elmondhatom, hogy csoportunkra ez volt a legnagyobb hatással. Sajnos az időjárás nem kedvezett, a páras levegő miatt a látótávolság lecsökkent, de még így is csodálatos volt el bennünket ez a monumentális építmény, ez az élénk táruló látvány!

A tengerpartra is eljutottunk, hol nagyon élvezték a gyermekek a gyönyörű, tiszta tenger vizét. 16 napos kirándulásunk a sűrű programokkal hamar elszaladt, s eljött a hazautazás órája. Sok-sok élménnyel gazdagodtunk meg.

Augusztus hónapban két kínai csoport látogatót országunkba, de azt a törődést, meleg szeretetet, ragaszkodást nehéz visszaadni.

Ahhoz, hogy kiutazhassunk ebbe a távol-keleti országba, s megismerkedhessünk a kínai kultúra gyönyörű világával, rengeteg szponzorra, segítségre volt szükségünk. Ez úton is szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik segítettek bennünket.

Holubné Hunya Anikó

Az Európai Unió kapujában

IX. Az Európai Unió oktatási politikája

Ezúttal fiataljainkhoz szólunk, ámbátor a Fiatalokról fiataloknak rovatunkban is ezt tesszük. Úgy hisszük azonban, hogy a téma ezúttal túl nő az említett rovat adta lehetőségeken. Tágabb értelmezésben szól mindazokhoz, akik a neveléssel foglalkoznak.

Az oktatásügy, az ifjúság politika a Maastricht Szerződéssel jelent meg, s azóta hosszú utat járt be, követte az Amszterdami Szerződéssel módosított EK Szerződés.

Az oktatáspolitikai új céljainak kialakításában meghatározó súllyal bírt a 2000. márciusi EU-csúcson lefektetett ún. **lisszaboni stratégia**, amelynek célja, hogy 2010-ig az EU-t a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudású gazdaságává tegyék. A lisszaboni stratégiával összefüggésben fogadta el a Tanács és a Parlament az oktatási, szakképzési és ifjúsági közösségi program reformját 2000-2006-os időszakra:

- Az új **Socrates program** a mobilitás elősegítésére, az oktatás színvonalának javítására, az innováció előmozdítására előtérbe került az élethosszig tartó tanulás. A program ösztönzi a diákok, tanárok utazását, cseréjét, az információ és tapasztalatcserét. E célra 1.85 milliárd eurót használ fel a program, mely öt alap programból és három egyéb tevékenységi körből áll

- A **Leonardó program** a szakképzés területén a szakismeret fejlesztését, a folyamatos tanulást, a nyelvtanulást helyezi előtérbe. 2006-ig, mely az uniónak 1,15 milliárd euróba fog kerülni.

- 2001-től **Youth program** néven egyesítették a Your for Europe és az EVS programokat. (Fiatalok Európáért!) Ifjúsági csereprogram. Az iskolarendszeren kívüli fiatalok oktatását támogatja. E célra az EU 2006-ig 520 millió eurót irányzott elő

A különböző közösségi programok által biztosított ösztöndíjak segítségével már régóta folytathatnak magyar diákok hosszabb-rövidebb ideig tanulmányokat valamely uniós ország középiskolájában, főiskoláiban, egyetemén. **A felsorolt három programról, a pályázati feltételekről a Tempus Közalapítvány ad részletes tájékoztatást.**

Természetesen a csatlakozás után további programok és ösztöndíj-lehetőségek nyílnak. A magyar diákok akár alap-, akár továbbképzés tekintetében szabadon választhatják meg tanulmányaik helyszínét az Európai Unióban. Ehhez az oktatási intézmény fogadónyilatkozata lesz szükséges, a jelentkezési és a szükséges felvételi követelmények teljesítésével.

Amint tehát Magyarország vonatkozásában is megvalósul a személyek szabad áramlásának elve, még több lehetőség lesz a tudás gyarapítására. **Ahhoz, hogy a tagsággal megnyíló további tanulási lehetőségeket a magyar fiatalok ki tudják használni, már most el kell kezdeniük az előkészületeket;** elengedhetetlen legalább egy uniós nyelv teljes ismerete, de szükséges a számítógép ismeretek fejlesztése is, s mindehhez hozzá a fiatalok legyenek tisztában a világon zajló fontosabb eseményekkel (Napi sajtó olvasása, fokozott odafigyelés a médiumokra!). Mert mindez a XXI. századi tudásalapú társadalom kiépítésének lesz nélkülözhetetlen eszköze.

Ma még csak sejteni lehet, de teljes bizonyossággal nem tudhatjuk, mily nagy lehetőségek tárulnak fel fiataljaink, nevelőink előtt a csatlakozás után.

Ám ez azt is jelenti, hogy várhatóan megnövekszik a hazánkban tanuló külföldi fiatalok száma is.

INTERNETEZŐKNEK!

Programok:

Leonardo da Vinci:

<http://europa.eu.int/com/education/leonardo.html>

European Youth Program:

<http://europa.eu.int/comm/education/youth.html>

Socrates: <http://europa.eu.int/comm/education/socrates.html>

Euridyce: <http://www.euridyce.org>

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

A magyarság Erdélyben a huszonnegyedik órában van, hogy megkapaszkodhasson szülőföldjén.

E rovatunkban nem mehetünk el szó nélkül, hogy a **bálványosi Nyári Egyetemről** ne írjunk le néhány gondolatot. Mint ismeretes július 21-28 között folyt az ideai szabad egyetem és diaktábor. A mindenkit megdöbbentő eset: hogy az RMDSZ elnöke, Markó Béla nem jelent meg. Az már kevésbé sem volt meglepő hogy hazánk jelenlegi kormánya tagjai közül sem tisztelte meg senki a tanácskozást. Az egyetem a „Polgári kibontakozás Európában” címmel rendezte meg ez évi mondanivalóját. Németh Zsolt, Kövér László és Orbán Antal voltak jelen. Ismert román ellenzékiet is köszönthettek a táborban, mint Dinu Zamfirescut, Smaranda Enachet, Gabriel Andreescut és eljött Adrian Severin volt külügyminiszter, az EBESZ Parlamenti Közgyűlésének elnöke is.

Úgy látszik az RMDSZ-en belül egyre nőnek a feszültségek a reformtömörülés és a központi vezetés között. A tábor nyitó előadását tartó Tökés László nyíltan bírálta az RMDSZ vezetését és a kialakult helyzetet. Rámutatott arra, hogy a reformtömörülésnek a két baloldali kormány és az RMDSZ balra haladó politikája mellett kell polgári alternatívát felmutatni. Az RMDSZ vezetői a szövetség eredeti programját már régen feladták. Márpedig a 24. órában van a magyarság, hogy megkapaszkodhasson szülőföldjén, a legújabb vészjelzés, a közel kétszázézeres népesség fogyás is erre figyelmeztet.

Romániában 1 millió 435 ezer fő vallja magát magyar nemzetiségűnek. Egyre több román szót lehet hallani, immár Székelyföldön is. A székely ember nem lakik szívesen olyan városban, amely a betelepítéseknek köszönhetően kezd román településhez hasonlítani, mint például történt az Szentegyházával, Gyergyószentmiklóssal. S történik ma is Sepsiszentgyörgyön és a sokáig ellenálló Csíkszeredában. Az elrománosodástól és a székelységtől tartva, aki teheti Magyarországra tart.

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671

Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Siposán B. & Co.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

Tempfli József Nagyváradi díszpolgára

Nagyváradi polgármestere augusztus 2-án adta át **Tempfli Józsefnek a nagyváradi egyházmegye püspökének a város díszpolgára** kitüntetését. Ő az első magyar, akit Nagyváradon díszpolgárrá választottak. A püspök úr sok évtizedes munkája elismeréséül kapta a kitüntető címet.

Hatodik alkalommal rendezik meg a **Vajdaszentiványi Népzene és Néptánc**tábor. A legtöbben Magyarországról érkeztek, akik közül többen már évek óta látogatják a tábor, de itt voltak a Kápratalja, Délvidék, a Felvidék képviselői is. Ugyancsak érkeztek tancosok a szomszédos Ausztriából, Lengyel és Német- és Franciaországból. Még Amerikából is ellátogattak Vajdaszentmihályra. **Mezőpalkó István, a Vajdaszentmihályi Hagyományörző Táncsoport vezetője** a helyi szervező Zichy-Horváth Alapítvány nevében köszöntötte a megjelenteket.

Maros megyében augusztus 11-én Dózsa György (Lukafalva) és Ilencfalva reformátusai közös templomszentelésre gyűltek össze. Holland és német támogatók anyagi segítségével újították fel közös templomukat, mely a két falu határában áll, már 200 év óta. Ünnepi istentiszteletet Ötvös József a maros megyei egyházmegye perese hirdetett.

Székelyudvarhelytől alig két kilométerre fekvő **Szejkefűrdőn tartották a IV. Egyetemes Unitárius Találkozót**. homoródalmási rézfúvósok kíséretében felvilluló millenniumi zászlót udvarhelyi díszlovások kísérték. Kedei Mózes székelyudvarhelyi esperes-lelkész köszöntője majd Rezi Elek főjegyző által mondott ima után az észak-amerikai Unitárius Uneverzalista Egyház enöke William G. Sinkford szolt az ünnepetekhez. Az ünnepi műsor után a jelenlévők átvonultak Orbán Balázs közeli sírjához, ahol koszorúztak.

Nagyváradon ünnepélyes keretek között a Partiumi Keresztény Egyetem dísztermében nyitották meg az I. Kárpátmedencei Nyári Egyetemet, ahol öt szakterületen tartottak előadásokat. Bíró Rozália Nagyváradi alpolgármestere köszöntő szavai után Tökés László a Királyhágómeleki Református Egyházkerület püspöke, a rendezvény fővédnöke tartott nagyhatású előadást. Hangsúlyozta, hogy a szakmai ismeretek utáni vágyódás mellett a szívbéli bizodalom, a hit legyen az, ami egyesíti a fiatalokat. „**Nem csak a tudás, hanem az ökomenikus hit az országhatárok miatt elszakadt fiatalok összekötő eleme**”- mondotta.

Temes megyében Újszentesen és Óteleken tartották augusztus első felében a Bánsági Magyar Gazdák és Vállalkozók Egyesületének szervezésében induló **Farmeriskola megnyitó ünnepségét**. Csomós Attila a marosvásárhelyi RMGE elnöke volt a rendezvény vendége, aki az elkövetkezendő uniós követelményekről beszélt, melynek ez az iskola jé felkészültséget fog biztosítani. Kiss Károly agrármérnök mutatta be az előadókat, majd megkezdte előadását a géptanban.

Bihar az utolsó megye Erdélyben, ahol hosszas egyeztetés után megszületett a kormánypárt és az RMDSZ közötti megállapodás. A tizenhárom pontot tartalmazó protokollum értelmében az PSD és RMDSZ folyamatosan együttműködik a megyei vezetőséggel és kölcsönösen tájékoztatják egymást. Konzultálnak a kormány elé terjesztendő kérdésekről.

Marosvásárhelyen a Bolyai Farkas Gimnázium belső falaira visszahelyezik azt a négy márványtáblát, melyet néhány évtizeddel ez előtt eltávolítottak a gimnázium faláról. Közülük az egyiket 1956-ban állították az iskolában az 1804-1851 között tanító Bolyai Farkas emlékére halálának századik évfordulóján.

Tamás József csíkszeredai segédpüspök jelenlétében avatták fel és **szentelték fel a Hargita megyei Galócsán a befejezés előtt álló templomban a 200 kilós nagyharangot és a 127 kilós kisebb harangot.** A nagy harang felirata egy Sik Sándor idézet: „Jertek, jertek világ kicsinyei, Csendben az Istent dicsőíteni.” A kis harang felirata: „Oseidnek szent hitéhez légy hű, ó magyar!”

A gyomaendrődi Szent Imre Római Katolikus Egyházközség Temetőszabályzata

I. FEJEZET

Általános rendelkezések

Alapelvek

1. Jelen szabályzatot az idevonatkozó hatályos állami jogszabályok és rendelkezések alapján /1999. XLIII. törvény, 7/2000 (I. 27.) Korm. rendelettel módosított 145/1999 (X. 1.) Korm. rendelet (vhr.)/, valamint egyházi előírások alapján /Egyházi Törvénykönyv (CIC) Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium (CCEO)/ készítettük el.

2. A tisztességes és méltó temetés, valamint a halottak nyughelye előtt a tiszteletadás joga mindenkit megillet az elhunyt személyére, vallási, illetőleg lelkiismereti meggyőződésére, valamely faji csoporthoz tartozására, nemzeti, nemzetiségi hovatartozására, a halál okára vagy bármely más megkülönböztetésre tekintet nélkül.

3. A végső nyughely megválasztásában és a temetés lebonyolításában az abban közreműködők és az eltemetettők, az elhunyt életében tett rendelkezésére figyelemmel kötelesek együttműködni.

4. Mivel Gyomaendrőd városa, és az endrődi városrész is rendelkezik köztemetővel, ezért az egyházi temetőkben a temetés módja egyházi. A katolikus egyházi temetés a Katolikus Egyház hitéleti tevékenységének, vallási szokásainak tiszteltben tartásával, a Szertartáskönyvben foglaltak alkalmazásával történhet.

5. Egyházi temetésben, amellyel az Egyház lelki segítségért könyörög az elhunytak számára, testüket tisztességben részesíti és egyúttal a remény vigaszt nyújtja az élőknek, részesíteni kell minden elhunyt krisztushívót és hitjelöltet, ha a jog szerint nincsenek ettől megfosztva (amennyiben azt a hozzátartozók kérik).

6. Az egyház nyomatékosan ajánlja, hogy tartsák meg az elhunytak teste eltemetésének jámbor szokását; nem tiltja azonban a hamvasztást, kivéve, ha azt a kereszteni tanítással ellenkező okok miatt választották.

A szabályzat célja

1. A szabályzat alapvető célja, hogy a gyomaendrődi Szent Imre Plébánia temetőiben (továbbiakban; temető) zavartalan legyen a temetkezési tevékenység, a temető szent jellegének védelme, illetve ennek előmozdítása, az elhunytak illő és tisztességes eltemetése, emléküik méltó megőrzése és ápolása, a kegyeleti funkciók érvényesítése.

2. Az 1. pontban leírt alapvető cél elérése érdekében a szabályzat megállapítja az alapul szolgáló világi és egyházi jogforrások temetőkkel és temetkezéssel kapcsolatos rendelkezései figyelembevételével azokat az előírásokat, amelyeket ezen jogforrások nem szabályoznak, de szabályozási lehetőséget adnak, és a zavartalan, folyamatos működés szempontjából megalkotásuk szükséges.

A szabályzat hatálya

1. E szabályzat határozza meg a temetővel és a temetkezési tevékenység ellátásával összefüggő jogokat, kötelezettségeket, valamint feladatokat.

2. A szabályzat rendelkezéseit mindazon egyházi és világi személyeknek alkalmazniuk kell, akik a temető fenntartásában, üzemeltetésében és temetkezési szolgáltatási tevékenység végzésében bármilyen módon részt vesznek, illetőleg azoknak, akikre nézve e tevékenységek során jogok keletkeznek és kötelezettségek hárulnak, akik a temető területén tartózkodnak.

II FEJEZET

A temető működése

A temető fenntartása, üzemeltetése

1. A gyomaendrődi Szent Imre Római Katolikus Egyházközség az alábbi temetőkkel rendelkezik: Szarvasvégi Katolikus Temető, Központi Katolikus Temető, Ószarvasvégi Katolikus Temető, Jyomavégi Katolikus temető.

Temetkezési tevékenység csak a Szarvasvégi Katolikus Temetőben, és a Központi Katolikus Temetőben folyik.

2. A temetők tulajdonosa, fenntartója és üzemeltetője (továbbiakban: fenntartó) a gyomaendrődi Szent Imre Egyházközség (5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Plébános: Iványi László).

3. A temetők fenntartásával és üzemeltetésével összefüggő ellenőrzési feladatokat önkormányzati részről Gyomaendrőd Önkormányzatának jegyzője (5500, Gyomaendrőd, Szabadság tér 1. Jegyző: Dr. Csorba Csaba), illetve egyházi részről a Szarvasi Esperes-kerület esperese (5561 Békésszentandrás, Hősök tere 4. Esperes: Szurovecz Vince pápai káplán) látja el.

A temetőgondnokság

1. A fenntartó a temető üzemeltetésére temetőgondnokságot tart fenn.

2. A temetőgondnokság székhelye:

Római Katolikus Plébánia

5502 Gyomaendrőd, Fő út 1.

Telefon/fax: 66/283-940.

Ügyfélfogadás: hétfőtől péntekig, 8-12 óráig.

3. A temetőgondnokság feladata:

- temetési hely (sírhely) megváltásával, meghosszabbításával, temetéssel kapcsolatos ügyintézés;
- nyilvántartó könyv és sírbolt könyv vezetése;
- a temető rendjével és az egyes temetési helyekkel kapcsolatos információ adás;
- temetések összehangolása;
- temető nyitásának, zárásának, rendben tartásának megszervezése.

Temetési helyek (sírhelyek)

1. A temető táblákra (parcellákra), a táblákon belül sorokra van osztva. Minden egyes temetési hely számmal van ellátva. A központi jogszabályokban előírt nyilvántartásokat a temetőgondnokság vezeti.

A fenntartó a temetési hely használati jogának megszerzése érdekében temetési hely megváltási díjat állapít meg. A megváltási díj arányban van a temetési hely elhelyezkedésével, a temetés műszaki lehetőségével (koporsós temetés hagyományosan, illetve sírboltba /kripta/, urnás temetés), a temetési hely feletti rendelkezési jog időtartamával, azaz a használati idővel. A megállapított díjakat a szabályzat 1. számú melléklete tartalmazza.

A díjak megállapításánál az önkormányzati köztemetők díjai az irányadók.

2. A temetési hely felett az rendelkezik, aki a temetési helyet megváltotta. A fenntartó a temetési hely feletti rendelkezési jog megszerzéséről (sírhely megváltása) igazolást ad ki. A síremlék gondozása a jogosult feladata. A temetési hely újraváltásában elsőbbséget élvez a jogosult, halála esetében pedig a törvényes öröklés rendje szerint soron következő közeli hozzátartozója. A temetési hely, illetve sírjel sem családtagok, sem idegenek között csere, adás-vétel vagy bármely más jogügylet tárgyát nem képezheti. A temetési hely megszüntethető a fenntartó és a jogosult kölcsönös megegyezésével. Ebben az esetben a fenntartó a temetési hely megváltási díját időarányosan visszatéríti.

3. Koporsós temetés esetén a temetési hely lehet egy sírhely, kettős, hármass sírhely és sírbolt (kripta). A sírbolt (kripta) legalább kettős koporsó elhelyezését biztosító al- és felépítményből álló temetési hely. Sírbolt a gyomaendrődi Szent Imre Római Katolikus Egyházközség hozzájárulásával, a külön jogszabályban meghatározott esetekben és módon, építési engedéllyel építhető.

4. Egy temetési hely használati ideje 25 év, a sírbolté (kripta) 50 év, urnafülke és urnasír hely esetében 10 év, urnasír bolt esetében 20 év. Az előreváltott temetési hely megváltását temetéskor 25 évre kell ki egészíteni, a sírboltokét 60 évre, urnafülke és urnasír hely esetében 10 évre, urnasír bolt esetében 20 évre. A temetési helyre rátemetés lehetséges, ha a felülre kerülő koporsó alzata legalább 160 cm mélységbe kerül. Rátemetési díj a sír hely megváltási díjának fele. A rátemetési díj a sír hely megváltásának idejét 25 évre

meghosszabbítja. Egyházi személyek, illetve más jeles személyek sírhelyei nem szüntethetők meg.

Megszűnik a rendelkezési jog gyakorlása, ha a használati idő meghosszabbítás hiányában lejár, vagy ha a temetési hely megszűnik.

5. Temetési hely megjelölésére sírjel (síremlék) létesíthető. A síremlék és tartozékai, valamint az emlékoszlop tervét (vázrajzát) a fenntartónak az elhelyezés előtt be kell mutatni, elkészítését csak annak engedélyével szabad elkezdni. A sírjel feletti rendelkezési jog a temetési hellyel rendelkező személyt illeti meg.

Sírhelyek méretei (járdával):

- egy személyes sírhely: 155 x 280 cm;
- két személyes sírhely: 280 x 280 cm;
- gyermek- és urnasírhely: 80 x 130 cm.

A sírgödört a sírhely mértani közepébe kell ásni. A síremlék sorok egymás közötti távolsága 60 cm, illetve 100 cm. A síremlék magassága legfeljebb 150 cm lehet. Körülötte 20 cm-es járdát kell készíteni. A temetési helyen túlterjeszkedő, közízlést és vallási érzést sértő, vagy oda nem illő felírral ellátott sírjelet elhelyezni nem szabad. E szabályt a meglévő sírjelek felújításánál is alkalmazni kell.

6. Ha a síremlék elhanyagolt, dűledező állapotba kerül, a tulajdonost vagy annak jogutódját értesítjük, aki haladéktalanul köteles a szükséges intézkedéseket megtenni. Ha a tulajdonos tartózkodási helye ismeretlen, illetve közvetlen baleset veszély esetén a törvényi előírásoknak megfelelően járunk el.

7. Ha a temető, illetve temetőrés (parcella) megtelik, a fenntartó azt a törvényi előírások szerint lezárhatja, illetve megszüntetheti.

8. A temetési hely, sírbolt felnyitását (továbbiakban: sírnyitás) a fenntartó és a temetési hely felett rendelkezni jogosult hozzájárulásával a szarvasi Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatnál (ÁNTSZ) (Szarvas, Szabadság u. 25-27.) kell kezdeményezni. Nem minősül sírnyitásnak a koporsós temetésre használt temetési helynek urna elhelyezése céljából történő megbontása.

A koporsós temetésre szolgáló egyes sírhelyre sírnyitási engedéllyel - a sír megfelelő mélyítésével - további, legfeljebb kettő elhalt vagy 25 évnél régebben elhunyt holttestmaradvány rátemethető. Rátemetés esetén - az exhumált maradvány kivételével - biztosítani kell a temetési hely 25 éves használatát. Az elhalálozástól számított 5 éven belül sír (sírbold) felnyitására engedély hamvasztás, más temetőbe való áthelyezés és rátemetés céljából, illetve a nyomozhatóság rendelkezésére adható.

A sírnyitás szabályozásának további részletezése a 7/2000 (I. 27.) Korm. rendelettel módosított 145/1999 (X. 1.) Korm. rendelet (vhr.) 35-40. §-ban található meg.

9. Halott áthelyezés (exhumálás) folytán megüresedett sírhelyek minden kárpótlás nélkül a temető tulajdonosának szabad rendelkezése alá tartoznak, azokért semmiféle kártalanítás vagy díjvisszafizetés nem igényelhető.

Temető működési rend

1. A temető nyitva tartása:

- nyári időszámítás idején: 6—20 óra;
- téli időszámítás idején: 7—18 óra;
- december, január: 8—17 óra.

2. Akik római katolikus szertartás szerint szeretnék halottjukat eltemetni, ezen szándékukat a plébánián jelezzék (Gyomaendrőd, Fő út 1.). Síremlék elkészültével sírszentelés kérhető Halottak napján, de külön megbeszélte időpontban is. A síremlék és sírszentelés az 1. számú mellékletben meghatározottak szerint díjköteles. Halottainkról Mindenszentek, ill. Halottak Napján liturgikus megemlékezést tartunk temetőinkben, előre meghirdetett időpontokban.

A temetőben a Római Katolikus Egyház szertartása mellett saját szertartásuk szerint temethetik el halottaikat a következő vallásokhoz tartozó személyek: görög katolikus, ortodox, református, evangélikus, baptista, izraelita. Ezen temetések időpontjáról, illetve annak feltételeiről egyeztetni kell a temetőgondnokságon. Ezen kívül más szertartás szerint úgy is tilos temetni, hogy a temetőn kívül elvégzik a szertartást, búcsúztatást, és az egyházi temetőben csak a koporsó/urna elhelyezése történik.

3. A temető területén sírok kiásását és betemetését, síremlékek elkészítését, felújítását, egyéb temetési szolgáltatásokat (üzleti tevékenységet) azok a vállalkozások végezhetnek, akik a fenti tevékenységekre a fenntartó egyházközséggel erre vonatkozó

megállapodást kötöttek. Fenti tevékenységet magánszemélyek is végezhetnek, de tevékenységük megkezdése előtt azt a fenntartónak be kell jelenteniük. A fenntartó az üzleti tevékenységet végzők felé temető-fenntartási díjat számol fel a 2. számú melléklet szerint. A fenntartó az üzleti tevékenységet végzők között hátrányos megkülönböztetést nem alkalmaz. Sírásásra, és az ehhez kapcsolódó tevékenységre a Gyomaszolg Ipari Park Kft. temetkezési részlege az állandó partnerünk, a létrejött megegyezés szerint.

4. Ravatalozás. A Szarvasvégi Temető rendelkezik saját ravatalozóval. Kérhető ott is a ravatalozás, de kérhető az önkormányzati Köztemető ravatalozójában is. A Központi Temetőben nincs ravatalozó, ilyenkor a szomszédos Köztemető ravatalozójában történik a szertartás és búcsúztatás. (Természetesen a ravatalozó használati díj a Köztemető fenntartóját (Gyomaszolg) illeti meg.)

5. Temetői szolgáltatás csak munkanapokon végezhető. A munkások a kegyeleti helyhez illő öltözékben dolgozhatnak.

Búcsúztatás alatt a munkavégzéssel keletkezett hang- vagy egyéb hatás nem zavarhatja a szertartást.

6. A temető területén köteles mindenki a hely méltóságának megfelelően viselkedni. Temetési szertartásokon odaillő élő vagy elektronikus zene, ének felhasználható.

7. Tilos a temetőben kerékpározni, segédmotoros kerékpárral közlekedni. Gépkocsival csak a jámi nem-, vagy nehezen tudó személyeket szabad a temető területére szállítani, de ott a gépkocsival huzamosan parkolni tilos.

8. A temetőben lévő sírokat, az azokon lévő tárgyakat, síremlékeket, növényeket, táblákat rongálni tilos! Virágokat sírról elvinni vagy a sírok díszítésére szolgáló tárgyakat illetéktelenül eltávolítani tilos!

9. A temetőben elhelyezett értékekért (sírjel, síremlék, vázák, padok, virágok) a fenntartó felelősséget nem vállal.

10. A sírok díszítéséről és gondozásáról a hozzátartozók kötelesek gondoskodni. Az elszáradt virágokat és a szemetet csak a szemeteltárolásra kijelölt helyen szabad elhelyezni. A keletkezett szemét sorsáról a fenntartó gondoskodik.

11. A sírok mellett padokat elhelyezni csak a fenntartó engedélyével szabad. A padok nem zavarhatják a temetőben való közlekedést.

12. A temetőben csak környezetbarát termékeket szabad felhasználni. Csak olyan koporsó, illetőleg kellék használható, amely lebomlik, és nem veszélyezteti a környezetet. Ettől eltérni csak a törvényben meghatározott módon szabad.

13. A temető területén - az erre a célra kijelölt hely kivételével - tilos temetkezési szolgáltatásra utaló reklám és hirdetőtábla elhelyezése.

III FEJEZET Záró rendelkezések

1. A szabályzatot a gyomaendrödi Szent Imre Római Katolikus Egyházközség Képviselő-testülete a mai napon megtárgyalta és elfogadta.

2. A szabályzat 2002. szeptember 1-én kihirdetéssel és a római katolikus templomban való kifüggesztéssel, a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspökének jóváhagyásával lép életbe.

3. A temetők térképét és a temetőszabályzatot a fenntartó a temetők bejáratánál kifüggeszti.

4. A temetők működésével kapcsolatos vitás kérdések eldöntésében a fenti szabályzat, valamint az Alapelvek 1. pontjában felsorolt állami és egyházi törvények, rendeletek, előírások az irányadók.

Gyomaendrőd, 2002. június 30.

Iványi László
plébános

802/2002

A gyomaendrödi Szent Imre Egyházközség Temetőszabályzatát jóváhagyom.

Szeged, 2002. július 10.

Gyulay Endre
megyes püspök

Mária néni meséi

Szarka néni meg a gombok

Történt egyszer, nem is olyan régen, hogy a nagy tisztásra összegyűlt az erdő népe a farsangi bála. Volt ott mokus, őz, meg nyuszi, egész disznófalka, mindnek frissen gondorítva kunkorodott a farka. A vén farkas egy csinos kis őzgidával táncolt, láttátok volna csak, hogy micsoda tánc volt. Turcsi Tóni a falajt már szép gödrösre túrta, a nótát meg az a híres tücsökbanda húzta. Ezer kicsi János bogár világított szépen, segített neki a hold is odafönt az égen. No, de volt is olyan fény, hogy örült aki látta, Mackó bácsi táncolt, szép új dolmányban járta. De mert a rók szűkre szabta, Mackó búsan morgott: szorította a dolmány, ha táncolt, s körbeforgott. Fogta hát és levetette, földobta egy ágra, s dolmány nélkül fűgén vitte róka néni tancba. A szarka meg a rókával lejtett furcsa táncot, billegette szoknyáján a tarka fodrot, ráncot.

Ám egyszer csak fölpislogott a közeli fára, nem is annyira a fára, inkább a dolmányra. Fidres fodros tollszoknyáját a szárnyára kapta, s szegény öreg süket csókát a faképnél hagyta. Odaröppent a dolmányhoz, s míg a csókát leste, a sok fénylő ezüst ptyikét gyorsan Hanem most már vén fejének az okozott gondot, hogy vihetné haza innen a sok fényes gombot. Ha egyenként hordja haza, még gyanússá válik. Gondolt egyet, és lenyelte gyorsan mind egy szálíg. De jaj, nagyon megjárta ám! A gomb kemény falat, s az utolsó valahogyan kapzsi torkán akadt.

- Ó, jaj nekem! Megfulladok! - nyöszörgötte halkán, - gyertek hamar! Jaj meghalok! Segítsetek rajtam!

bántja a csőröd? Borzas tollad látom, remeg, csupa tűz a bőrod!

- Beteg vagyok! - szölt a szarka, - ugye látszik rajtam? Jaj, barátom, úgy érzem, már félig meg is haltam! Hívjátok a Harkály doktort, jaj, csak gyorsan, gyorsan!

- Jaj, te szarka! - szölt a mackó - sok szép ptyikém hol van?

- Kedves Mackó, mondd, nem látod, milyen beteg vagyok? Mit bánod most a ptyikéket? Talán meg is halok!

- Igen ám, de mitől halsz meg? Szép dolog, ha mondom! Nyomja ugye a begyedet sok szép ezüstgombom!

Közben megjött Harkály doktor, a gerle szállt érte, megvizsgálta Szarka néni, s míg lázát mérte, okos fejét csóválgatta, így szölt:

- Hát sajnálom, de itta bajt, bár-hogy nézem, sehol nem találok.

- Nézz csak bele a torkába! Ott a baja ennek! Mert a csőre mind bekapta, ami szép a szemnek. - Szölt a Mackó, és a harkály, attól amit látott, kis csipeszét előkapva vígan kacarászott.

- Hát így vagyunk vén károgó, fényes gombot nyeltél! Jól emlékszem, ilyen kórba sokszor beleestél. No, de most, bár komoly a baj, míg meg nem fogadtad: nem gyűjtögetsz örökösen, nem segítek rajtad!

- Nem teszem én, soha többé! - nyöszörgött a szarka, és csapzottan megbillent a tarka, barka, farka.

Így a harkály a gombokat óvatosan fogta, kiszedte, és Mackó bácsi tenyerébe nyomta. Nahát, így járt Szarka néni a farsangi bálon. Gombon függött az élete, meg egy cérnaszálon. Mert, hogy az is volt a ptyikén, mit elnyelt a csőre.

Ki mesémet meghallgatta, tanuljon belőle!

ÉVIKE ÓVODÁBA MEGY

Évikét az anyukája Óvodába vitte,
- Milyen boldog ez a kislány! -
Mindenki azt hitte.

Dehogy boldog, úgy megeredt
Könnye, mint a zápor!
- Ejnye, tán csak nem félsz a mi
Kedves óvodánktól?

Körül veszik, becézgetik,
Vigasztalják: - Látod?
Ahány gyerek ide jár, az
Mind a kis barátod.

Lassan apad a könnypatak,
Körül tekint Évi.
- Nini! Az a játék mackó
Éppen őket nézi.

Sürgő-forgó gyerekhadra
Két gyöngy szeme rásüt.
Mintha szólna: - Majd meglátod,
Jobb lesz itt, mint másütt!

Fűgén jár a nagymutató,
Fut az idő gyorsan,
Évike már házat épít
A játéksarokban.

Kis asztalkán kicsi tányér,
Finom ebéd benne.
Mintha itt a parajnak is
Más, jobb íze lenne.

Délután a kicsi ágyon
Ringató az álom.
Csönd szöveget tarka mesét
Fényes aranyszálon.

Este, mikor anyucival
Haza ballag Évi,
Egész úton az óvodát
Meséli, dicséri

Másnap, mikor óvó néni
Kézen fogja újra,
Úgy érzi, hogy az óvodát
Soha meg nem unja!

A mesét és a verset írta:
Iványi Mária

GSEMPE ÉS FÜRDŐSZOBA SZAKÜZLET NYÍLT ENDRÓDÓN

Az Apponyi u 3. sz. alatt a Kondorosi út leágazásánál, a Fő úthoz 100 méterre nyitottuk meg új üzletünket. Kaphatók: zalakerámia, különleges spanyol, olasz, szlovák falicsempék, padlólapok, csemperagasztók, fugázók, WC-ék, mosdók, zuhanyozók. Minden kapható, ami egy fürdőszoba felépítéséhez, felújításához szükséges. Folyamatosan bővülő árukészlettel, kedvező árakkal, ingyenes házhoz szállítással, és akciós termékekkel várjuk vásárlóinkat.

Nyitva: 8.30 - 17.00
ALBEDO KER-BT. Tel: 06.20-533.2617.

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETEKRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Tródmalmi oldal

Szabó Ferenc:

MADÁCH TRAGÉDIÁJA – ISTEN NÉLKÜL Szélgjegzetek Szikora Tragédiájához

Még csak videokazettáról tudtam megnézni az új Nemzeti Színház nyitóelőadásában Madách Imre „Az ember tragédiája” c. „drámai költeményének” modern feldolgozását, Szikora János ötletes, nemegyszer meglepően találó aktualizálását. A színházépület létrehozása is, a nyitóelőadás is a viták keresztútjében áll: kétségkívül a választások előtti feszült és felhevült légkör is hozzájárul ahhoz, hogy a tárgyilagos ítéletalkotás helyett politikai pártállások szerint magasztalják vagy marasztalják el a rendező megoldását.

E jegyzetben szeretném magam függetleníteni a politikai felhangoktól, és kizárólag a Tragédia szerzőjének szándékáról, alapvető történelemfilozófiájáról (sőt: teológiájáról), illetve a szöveghez való hűtlenségről mondanám el megítélésaimat. Nem vitatható az, hogy remekműveket lehet „modernizálni”, a színrevitelt vagy a film eszközeivel. Ezt megteszik ma, pl. Shakespeare drámáival vagy akár Tolsztoj *Háború és békéjével*. . . Madáchot is a modern embernek „átélhetővé” lehet értelmezni rendezői fogásokkal, ahogy azt Szikora tette (M. Krstić díszleteivel), felhasználva pl. Peter Stein Faust-rendezésének ötleteit, vagy önmagát is plagizálva.

Nem szólok itt a három főszereplőről sem. Csak annyit jegyeznek meg, hogy a legfőbb szerepet a kétségkívül kitűnő Lucifer (Alföldi Róbert) viszi; Adám (Szarvas József) és Éva (Pap Vera) nemegyszer csak színóron rángatott bábuk a kezében. Valójában Madách Tragédiájában van egy negyedik szereplő is: az Úr, akinek hangját az első színben a háttérre vetített szöveg helyettesíti, az utolsó színben pedig már a szöveg is eltűnik. * Pedig – szerintem – e tizenötödik színben, Adám és Éva ébredése után, adja meg az eredeti szöveg az egész Tragédia (az álomban látott jövőképsorozat) kulcsát, villantja fel pesszimista szemléletbe behasító reménysugarat. Igazat adok a *Népszabadság* (2002. márc. 18.) kritikusanak (M. G. P.): „Istentelen előadás Szikora tragédiája. (A kiemelés tőlem: Sz. F.) Nem halljuk az Úr hangját az első színben sem. A háttérre vetített szöveg helyettesíti. Alföldi Lucifere nem az Úrral harcol meg. A falra írott szöveggel küzd. Az égi hang biztató zárószavai elmaradnak. . .”

Valójában nemcsak az utolsó biztatás marad el: „Mondottam ember: küzdj és bízza bizzál!”, hanem Szikora megnyirbálta az egész utolsó színt: Adám és Éva, az Úr és Lucifer, az Úr és Adám párbeszédei elhagyva vagy megcsonkítva. A rendező így amolyan egzisztencialista, istentelen és abszurd „darabot” fabrikált. Jellemző Adám utolsó kiáltozása, amely válasz nélkül marad: „Uram! retentő látások gyötörtek, / És nem tudom, mi bennök a való. / Oh! mondd, oh! mondd, minő sors vár reám: / E szűk határu lét-e mindenem, / Melynek küzdése közt lelkem szűródik. . . / Mégy-é előbbre majdan fajzatom. . . / . . . Világosíts fel, / S hálásan hordok bármi végzetet; / Csak nyerhetek cserémben, mert ezen / Bizonytalanság a pokol.”

Itt végződik a színrevitel. A meztelen Adám és Éva összeölelkezik a sárban, mezítelenül. Víz sugar tör fel a színpadi fényárban. De ez nem ad katarzist. Camus *Sziszüphosz mítosza* c. abszurd darabjának végére gondolok: „Boldognak kell képzelnünk Sziszüphoszt” – szikl al : hegy lábánál. Ha a cél a halál

vagy a küzdés maga, akkor abszurd a lét, abszurd a történelem. Akkor az öngyilkosság kísértése érhető.

Csakhogy Madách előkészíti a megoldást éppen a kihagyott szövegekkel. Nem „szűk határu lét”-be vagyunk bezárva; „túl örök idő vár” – mondja az Úr, bár ezt a titkot „jótékonyan takarta el istenkéz”; csak hittel fogható fel. Az ember jövője most „ködön csillogva át” sejtethető. „Tükör által homályosan” – ahogy Pál írta. Hiába gúnyolódik Lucifer, Adám most az Úrra figyel, őt faggatja; a hideg tudás itt nem segít. Az égi szózatra kell figyelnie – mondja az Úr; és a „gyöngye nő tisztább lelkülete” is segíti, mert „szíverén keresztül” meghallja az égi lángot. Mintha Pascalt hallanánk: „A szíynek megvannak az érvei, amelyeket a hideg ész nem ismer.” És: „Istent a szív érzi meg.”

Csakugyan, már korábban, a „dörének” nevezett asszony így válaszol Lucifernek, aki az ösbűnt említi: „Ha úgy akarja, Isten majd fogamzik / Más a nyomorban, aki eltörüli, / Testvériséget hozván a világra.” Itt világos az utalás Ter 3,15-re, az ún. ősevangéliumra: „Ekkor az Úr Isten így szólt a kígyóhoz: . . . El-lenségeskedést vetek közéd és az asszony közé: ivadékok és az ő ivadéka közé: Ő széttiporja fejedet, te pedig a sarkát mardosod.” Szépen értelmezi Madách e szakaszát Ravasz László (*Protestáns Szemle*, 1924): „Az ember élete onnan kezdődik, ahol a mű véget ér, de ez már nem tragédia, hanem misztikus eposza az örökkévalóságnak. – Az Éva méhében ott van már az ígért magva az Asszony Fiáról, aki megtöri a kígyó fejét, s az első Adámmal szembeállítja önmagát, a második Adámot, Krisztust. (. . .) Pessimista-e tehát Madách? Az, mint Pál, Szent Ágoston, Kempis, Luther, Kálvin, mindenki, aki az Isten nélkül való életet abszolút rossznak látta, az Istennel való életet az egyedül jónak.”

Ha Madách Tragédiáját megnyirbáljuk úgy, ahogy ezt Szikora János tette, akkor valóban pesszimista, sőt nihilista darabbal állunk szemben. Sokat vitatkoztak e kérdésről. Prohászka pesszimizmust, Babits nihilizmust vélt felfedezni a Tragédiában. De Madách nem volt ateista, mint mondjuk Sartre, aki Szikora Tragédiáját magáévá tehette volna. „Az angyalok kara” hirdeti: A szabadságot tiszteletben tartó Isten *csak* kegyelmével ösztökélheti a bűnre hajló embert a jóra. De ez a kegyelem – Krisztus Lelkének segítsége – bőségesen rendelkezésre áll a hívő embernek.

Isten nem az ember helyett cselekszik, nem alacsonyítja le bábuvá, ahogy Szikora Lucifere teszi ezt Adámmal és Évával. Az Úr vállalta a kockázatot, amikor szabad lényeket teremtett. Vállalta azt is, hogy az ember fellázadhat ellene, és így az önmagának elég – Istentől elszakadt – ember a történelmet az ember-telenség, a kegyetlenség és a gyilkolás káini történéssé alakítja át. A modern emberarcú barbárság (*homo homini lupus*), amelyet itt-ott jól érzékelt Szikora színrevitele, nemde annak következménye, hogy az ember akar az ember istene lenni: *homo homini deus*?

Az Örökkévaló nem halhat meg, állítja Martin Buber zsidó filozófus. De az ember gögje, bűne elhomályosíthatja a Napot: napfogyatkozás áll be. A modernséget jellemző „Isten meghalt” metaforának ez az értelme: az ember elszakítja magát az élő Istentől, és így számára Isten halott. Hallgat az Isten? Nem, szól az égi hang az érzékeny lelkiismeretnek. Csak az ember legyen nyitott a Hangra.

„Az ember tragédiájából, a tudás pesszimizmusából van föl-emelkedés a hit optimizmusába.” (Kardeván Károly, 1935.) (2002. III. 25.)

* Nem szólok itt más vágásokról. Minden bizonyos figyelemtelenség következtében cserélte össze a konstantinápolyi jelenetben a (géppisztollyal hadonászó) pátriárka a homoúsziont és a homoiúsziont! A híres *i* betű különbözteti meg a niceai igaz hittől (homoúszion = Krisztus *egylényegű* az Atyával) a szemiarianus homoiúsziont (= hasonló lényegű). Itt ennek az *i* betűnek fontos szerepe van.

Ízes ízek szeptember

Különleges tyúkragu

70 dkg kockára vágott öreg tyúkhúst lepirítunk olajon megfonnyasztott vörös-hagymán. Másfél dl vizet öntünk alá, sózzuk, borsozzuk, puhára pároljuk. Közben egy kisebb fej káposztát 20 dkg főtt sonkával fedő alatt gyakori kevergetéssel ugyancsak puhára párolunk. A megfőtt tyúkhúst hozzá keverjük, ráöntünk 2 dl száraz fehér bort, 2 dl tejjel és liszttel behabarjuk. Kiforralás után petrezselyem zölddel díszítjük és pl. nagyra szaggatott daragaluskával kínáljuk.

Seidl Ambrus

SPORT

A labdarúgásban is kezdődik az őszi szezon

Új évad, új remények. Újra szurkolhatunk kedvenceinknek. De, hogy valóban azok legyenek, jó játékkal kell kiérdemelnünk. Szerencsére az NB. III.-ban maradt az együttesünk. Kiegészült a létszám. Új játékosokkal ismerkedhetünk meg: **Kondacs, Kubik, Bánhegyesről, Göblyös Berényből, Kéri és Földi Gyomárról, és Szabó Ladányból jött.** Hanyecz edző 18 játékosal dolgozhat. Néhány szó a régiekről: Nagy T. Szarvasra távozott, Dinya, Tímár, Kovács, Gyomára igazolt, Bélteki, Ladányba. Tóth, Ványán folytatja.

Az első csata!

Augusztus 11-én volt, a szomszédba Konodorsra látogatott el csapatunk. Kondoros is megfiatalodott. Mivel jóval előttünk végeztek, így tartani lehetett az erős küzdelemtől, hiszen mi tartalékosan álltunk fel: Hanyecz I., Csikós, Hidvégi, Szabó, Kondacs, Mester, Farkasinszki, Kéri (Osán), Katona (Illyés), Feuerwrker, Bakos.

A kondorosi csapatban több fiú évvel ezelőtt nálunk játszott: Janis, Sárosi, és a népszerű „Liba”.

Krónika:

12. percben Janis befejelte Takács beadását 1:0

59. percben Osán a felső lécs segítségével talált a hálóba 1:1

80. percben Hrabovszki remek góllal ismét Kondorost juttatta vezetéshez 2:1

82. percben Bakos kihasználta a lehetőséget, remek góllal egyenlített 2:2

Jó és lelkes játékkal mutatkozott be csaptunk. Fontos pontot szereztünk idegenbe. Indulásnak nem rossz! Csak így tovább! Ilyen lelkesen.

További izgalmas mérkőzésekre van reményünk:

Augusztusban: 18-án Hódmezővásárhely lesz a vendégünk, 25-én Szentesre megyünk.

Szeptemberben: 1-én Algyő ellen itthon próbálunk szerencsét, 7-én Turkevén mutatkozunk be, 15-én újra itthon Szarvas lesz a vendégünk, 29-én Rákóczi falvára megyünk.

Októberben: 6-án lesz a szajoli meccs, 15-én Endrőd-Karcag meccs lesz soron, 19-én Jászberény-Endrőd, 26-án Kisújszállást fogadjuk.

Novemberben: 2-án Fegyvernek-Endrőd összecsapás kerül sorra, 9-én Jaminához látogatunk, s végül 17-én vendégül látjuk Békést.

Reméljük, hogy az új bajnokságban több sikerben és kevesebb csalódásban lesz részünk.

Hajrá Endrőd!

Megyei I. osztályban: Gyoma – Szeghalom 3:0. Gólok: (70. perc) Furka, (76. perc) Tolnai 11-esből, (80. perc) Mindhárom gól a mérkőzés utolsó 20 percében született. Csak így tovább, fiúk!

Márton Gábor

THERM U X
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**NŐI CIPŐT
A GYÁRTÓTÓL!**

A KLASSZIKUS MODELLEKTŐL A MAI
DIVATIG SZÉLES VÁLASZTÉKBAN
KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET.

**GELLAI LÁSZLÓ
CIPŐGYÁRTÓ**

GYOMAENDRŐD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

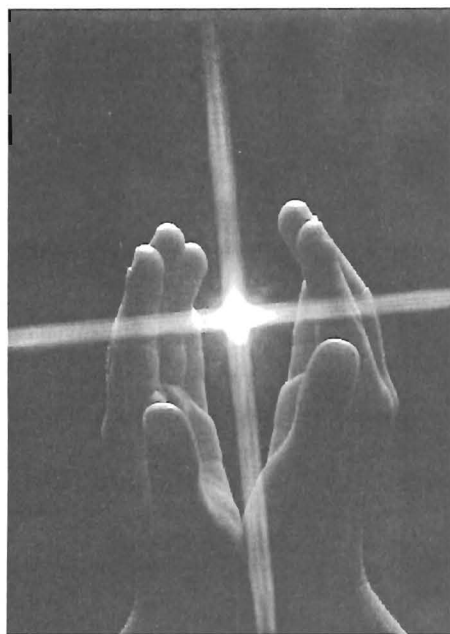

**METÁL STOP
VAS-MŰSZAKI BOLT**

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek
Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg,
akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BALOGH PÉTERNÉ, VARGA ETELKA, aki a gyomai Református Szeretotthonban élt, július 26-án 82 éves korában hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtő Istenének. Gyászolják: férje és családja

BÁLINT IMRÉNÉ GYURICZA FRANCISKA, aki a József Attila u. 17. sz. alatt élt, július 14-én 82 éves korában rövid szenvedés után megtért teremtő Istenéhez. Gyászolja családja.

CSIZMADIA ISTVÁN, aki a Hősök útja 31-ben lakott, augusztus 6-án 57 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolja felesége és családja.

Dr. Cs. SZABÓ ALBERT, aranydiplomás volt köröstarcsai, csárdaszállási és gyomai községi főállatorvos, aki Békéscsabán az Achim András út 26.-ban lakott, életének 93 évében hosszantartó betegség után magához szőlította a Mindenható Úr. Temetése augusztus 2-án volt a református egyház szertartása szerint a békéscsabai Berényi úti evang. temetőben.

GALAMBOS BOLDIZSÁRNÉ SZEKERES JULIANNÁ volt gyomaendrődi lakos, július 14-én 92 éves korában az Örökkévalóság hónapja költözött. Gyászolja családja.

GACSI MIHÁLY, aki Selyem u. 2. sz. alatt lakott, 71 éves korában, rövid szenvedés után az Örökkévalóságba költözött. Gyászolja: felesége, fia és családja, és a rokonok.

KÁNYA FRIGYESNÉ KORCSOK JUDIT, Sallai u. 20-ban élt, amikor július 23-án 72 éves korában elragadta a halál. Gyászolja családja.

Özv. MIKÓ MENYHÉRTNÉ RÓKA LÚCA, aki a Blaha u-2-6-ban élt, július 30-án 90 éves korában lelkét az Úrnak ajánlva befejezte földi pályáját. Gyászolják: családja, a rokonság és az otthon lakói és dolgozói.

PINTÉR BENEDKNÉ volt endrődi lakos, hosszú szenvedés után megtért Teremtőjéhez. Gyászolja: fia, és családja, testvére.

PORUBCSÁNSZKI IMRE, aki a Kinizsi u. 5/1-ben lakott, július 30-án 62 éves korában hosszú szenvedés után az Örökkévalóság hónapja költözött. Gyászolja családja.

SALLAI ANTAL, aki a Hunyadi u. 24. sz-ban élt, július 25-én rövid szenvedés után megtért Teremtő Urához. Gyászolják: felesége, gyermeke és családja, a rokonság, az ismerősök, és a jó szomszédok.

STRANSZKI LAJOS, aki a Fő út 42. sz. alatt élt, július 19-én 42 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolja családja.

Özv. TÍMÁR BENÓNÉ MATYI TERÉZ, AKI AZ Attila utcában lakott, augusztus 1.-én 73 éves korában befejezte földi pályafutását. Gyászolja családja.

VARGA PÉTER, aki a József Attila utca 15. sz. alatt élt, augusztus 4-én 71 éves korában hosszú betegség után eltávozott az élők sorából. Gyászolja családja.

VARGA ISTVÁN, ki az Attila utca 10. sz.-ban lakott, július 11-én 58 éves korában hosszú betegség után elköltözött az élők sorából. Gyászolják: édesanyja, élettársa, fia, leánya, testvére és családja.

VÁRADI TIBORNÉ LAPATINSZKI PIROSKA, aki Dévaványán a Széchenyi u. 59/1. sz. alatt élt, július 20-án 66 éves korában az Örökkévalóság hónapja költözött. Gyászolja családja.

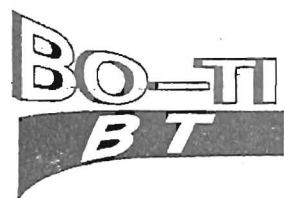
KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ez úton mondunk köszönetet mindazoknak, akik drága halottunk Cs. Szabó Albert elhunytá alkalmából részvénytámasztással fájdalomukat enyhíteni igyekeztek. Emléke szívünkben él! Béke legyen hamvai felett!

A gyászoló család

Ez úton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett halottunk Varga István temetésén részt vettek, virágaikkal, koszorúikkal részvénytámasztással fájdalomukat enyhíteni igyekeztek

A gyászoló család.

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

Sarokház
Csemege
Ct.: **Tímár Vince**

Csoport Partner
Üzletlánc tagja

Kedves vásárlóink! Termékeinkkel mindig az Önök szolgálatában állunk!

- ☞ házi jellegű hűsítőtermékek, endrődi ízesítésű termékek (húsdarálás, húsfüstölés, kolbásztöltés), folyamatos tökehüvelletés
 - ☞ kívánságra torta rendeléssel, cukrászsüteményekkel segítünk családi rendezvények létrehozásában
 - ☞ **Újonnan megnyitott Ruházati részlegünkön** is várjuk kedves vásárlóinkat kedvező árainkkal
- Blaha u.27. Tel.:386-691. Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18-ig, szombaton 6-tól 12 óráig, vasárnap 7-től 11 óráig.

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ☞ Csempék
- ☞ padlólapok
- ☞ csaptelepek
- ☞ külső, belső burkoló kövek
- ☞ természetes kövek

Várom kedves vevőimet:

Neubort László kandallóépítő,

Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Kert- barátok- nak

Kultúrnövényeink kártevői a gyomnövények és a rovarok - II. Rész

3. Mezei acat (1. sz. ábra)

Leggyakoribb, legveszedelmesebb évelő gyomnövény, melynek a földben tőkéje van, igen mélyen. A tőke ágai öt méternél is nagyobb távolságra szétkúsznak. A tőkéből lefele haladó gyökerei e méter mélységre is lehatolnak. Sok alfaja van. Levelei karéjosok, lándzsaalakúak, szúrósak. Virága fészkes, külön van a porzós, és külön a termő. Június közepétől novemberig virágozik. Leggyakoribb gyomnövény, mely különösen a kötött talajt szereti. Kártétele nagy, mert földalatti szárival rengeteg tápanyagot vesz fel. Magvainak csírázó képességét a talajban 5-6 évig megtartja. Ejtőernyő módjára szálló magvait a szél igen messzire elhordja. Bizonyára sokan emlékeznek rá, hogy az ős folyamán Gyomán a köztemető északi oldalán lévő terület talajmunkálatai és a bevetetlen terület kaszálása is elmaradt. Az egész területet ellepte az acat és ősszel a megérett termést az északi szél a temető felett dél felé fújta (repültek az ejtőernyők). Hóeséshez hasonló látvány volt. A terület a köztemetőhöz tartozik.

4. Nagy útifű

Valamennyi földrészen megtalálható. Gyökértörzse rövid, levelei tojásdad alakúak, a tő rövid nyélen. Az apró virágok tőkocsányon helyezkednek el. Májustól késő ősziig virágozik, évelő növény. Maghozama meghaladja az évi 21.000-et. A szépen kezelt pázsit gyepét megjelenésével és elszaporodásával tönkre teheti. Ilyen esetben az egyedek kivágásával, rendszeres nyírással (mielőtt a tőkocsányon a magvak beérnek) és a tőkocsányok összegyűjtésével védekezhetünk. Kapás növények között, ha megjelenik, rendszeres kapálással eredményesen védekezhetünk.

5. Pongyola pitypang (gyermekláncfű)

Évelő növény, mely elterjedt egész Európában, Észak-Ázsiában, Észak-Amerikában. Vastag húsos gyökerei mélyen hatolnak a talajba. Fészkes, aranysárga virágja van, mely csak napos időben nyílik. Tavasztól késő ősziig virágozik. Termése 3-4 mm hosszú, melyet a bóbíta (ejtőernyőhöz hasonlóan) segítségével a szél messzire elviszi. Maghozama évente általában 3.000.

Nem szereti a talajmunkát, és ezért kapálással hatásosan védekezhetünk kertünkben.

6. Tyúkhúr

Népies neve: csibehúr, madárhúr, lúdhúr. Vékony, finom szálló gyökere van. Levelei tojásdadok. Virágai a levelek hónaljában fejlődnek, öt fehér szíromlevéllel. Termése hosszúkás, évi magtermése 15.000. Jól tűri a hideget, és az ősszel kicsírázott példányok áttelelnék. Tavasszal korán hozzák a virágot. Lefekvő oldalágai meggyökeresednek, és szőnyegszerűen elborítják a talajt. Szinte hihetetlen de magjai 25 évig is megtartják csírázó képességüket. Kertjeinkben sok bosszúságot okoz, különösen tavasszal és ősszel. Rendszeres gyomlálással a hajszálgyökerek megsemmisítésével, kapálással védekezhetünk ellene.

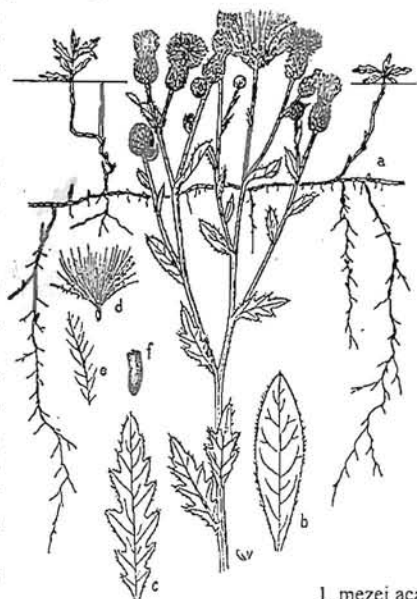
7. Pásztorfáska

Közismert gyomnövény, valamennyi kultúrában megtalálható. Egyenes, a keresztvirágnak családjába tartozik. Erős, karógyökere van. Virágai fehérek, aprók, négyszirmú levelűek. Termése háromszög, vagy szilva alakú. Maghozama igen változó mert 2.000-tól 40.000-ig is termelődik. Az egész földkerekségen elterjedt. Kora tavasztól késő ősziig virágozik. Növényező állataink kényszerűségből fogyasztják. Ha a szarvasmarha sokat eszik belőle, a teje hagymaszagú lesz. Irtsuk a kerítések mellett, utakról, árokpartokról és természetesen a szántóföldekről

8. Árvacsalán

Egyéves növény, mely ha ősszel kicsírázik, a magból át is telet. Alsó levelei kerekdedek, a felsők vese alakúak. Virágai hús vörös, vagy kárpintpirosak. Maghozama 200 db Márciustól a fagyokig virágozik. Európában, Észak-Afrikában, Észak-Amerikában, Japánban már meghonosodott. Nálunk fás, cserjés területen már kora tavasztól megtalálható.

Hunya Alajos

1. mezei acat

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

őszi árukinálatom:

- virághagymák, rózsatövek
- virágföldek, virágtápok
- műanyag és kerámia cserepek
- műtárgyak, vegyszerek, csávázó szerek,
- fóliák, takaró ponyvák
- esőköpenyek, gumicsizmák, kesztyűk
- szegek, csavarok, kéziszerszámok
- elektromos kisgépek
- műanyag és kerámia savanyítótalak
- alumínium és falétrák
- kerítés drótok, és kötöző drótok
- háztartási eszközök, üstök, üstházak
- kutya, macska, kismadár eledelék
- VAPOREX – falszáritó adalék

FARKAS MÁTÉ

Július 13-tól AUGUSZTUS 20-ig GyOMA
BELTERÜLETÉN 55.88 MM CSAPADÉK HULLOTT.

Tájékoztató:

A mérést nemzetközileg elfogadott, és a Meteorológiai Intézet által is használt mérővel mérjük. A mérés két részből áll: csapadékfelfogóból, (duplán zárt tartály, mely biztosítja, hogy a csapadék ne párologjon el.) és a mérőhengerből.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta. * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-20) 398-6781 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu * Szerkesztők: Bajusz Tünde, Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó

István, Hunya Alajos, Iványi László, Iványi Mária, Márton Gábor, Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu